

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

- 1 † Ministeri Ralf Törngren
- 2 Voikan uusi sanomalehtipaperikone käynnissä
- 9 Kymijoen perkaus
- 10 Työteknillisten kurssien päättäjäiset
- 12 40 tyttöä sai päästötodistuksen ammattikoulun kotitalousosastolta
- 14 Ministerivierailu Kuusankoskella
- 15 Avouitosta nippu-uittoon Nilsin reitillä
- 16 Lappalan ulkoilualue kutsuu
- 18 Hallalaisia veneenrakentajia ja kalamiehiä
- 21 Tehtaanlääkäri: Astmasta ja allergisesta nuhasta
- 22 Högforsin koetalo
- 23 Pientä pakinaa suunnistuksesta
- 24 Uusia omakotitontteja jaettu yhtiöläisille
- 25 Höyryosastolaiset innokkaita hiihtäjiä
- 25 Kutomatöiden näyttely
- 26 Eläkeläisten kevätkeskiä
- 27 Högforsin eläkeläiset vieraisilla
- 28 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 28 Merkkipäiviä
- 36 Manan majoille

Toimituksen tuoilta

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSIHTE: HELI KYLLÖNEN - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Tuttu näky Hallan venevalkamassa lauantai-iltapäivänä ja muulloinkin: hallalaisia lähdessä merelle pyydyksiä kokemaan tai viikonloppua saassa viettämään

Yhtiömme uudisrakennustoiminnan painopiste on kahden viime vuoden ajan ollut Voikkaalla. Nyt on tavoite saavutettu, sillä toukokuun 6 päivänä suoritettiin uudella paperikoneella ensimmäinen koeajo ja pian sen jälkeen alettiin ajaa tilauksia. Esittelemme lehdesämme tämän Valmet Oy:n toimittaman paperikonejättiläisen, joka tulee huomattavasti lisäämään yhtiömme paperinvalmistusta.

Voikankosken alapuolella on saatu valmiiksi kaksi perkausta ja vedenpinta on jo laskenut muutamalla kymmenellä cm:llä. Jokimaisemakin on jonkin verran muuttunut. Juankoskella ovat myös vesistöön kohdistuneet työt jatkuneet. Vanhan uittoruuden paikalle on rakennettu nippu-uittokanava nippunostureineen ja nyttemmin nippuja voidaan uittaa Nilsinreitillä latvoilta Kallaveteen.

Ammattikoulun kotitalousosastolta sai 40 tyttöä päästötodistuksen. Päättynyt työvuosi oli uuden kotitalouslinjan ensimmäinen. Työteknillisiltä kursseilta sai 41 ammattimiestä päästötodistuksen.

Omakotitoiminta on saamassa Kuusankoskella uutta vauhtia. Yhtiö on jakanut tänä keväänä 44 omakotitonttia ja lisää on odotettavissa. Högforsin koetalon rakentamista selostetaan jälleen tässä numerossa.

Metsäosaston toimesta on yhtiöläisten käyttöön varattua Lappalanjärven ulkoilualueita kunnostettu, joten se tarjoaa entistä paremmat mahdollisuudet ulkoiluun ja lomapäivien viettoon.

Hallalaiset viettävät vapaapäivänsä ja lomansa merellä ja saarissa. Hallalaiset meren hengessä eläjät kertovat tässä numerossa merellisistä harrastuksistaan.

Ministeri Ralf Törngren

Kymin Osakeyhtiön hallituksen varapuheenjohtaja, ulkoasiainministeri Ralf Törngren kuoli sydänhalvauksen kohtaamana toukokuun 16 päivänä.

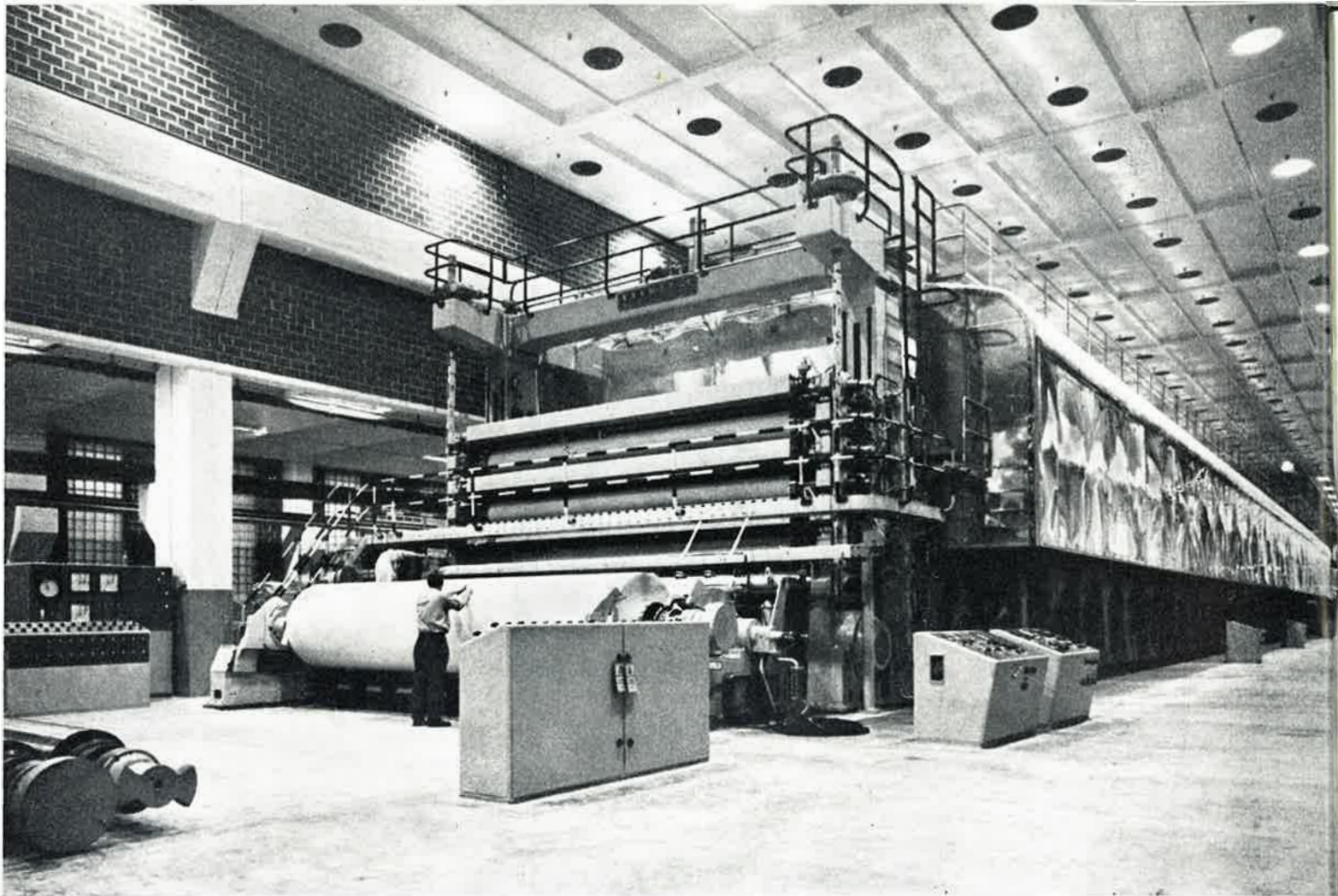
Ministeri Törngren oli syntynyt Oulussa 1. 3. 1899, tullut ylioppilaaksi Turun ruotsalaisesta realilyseosta v. 1917, fil.kandidaatiksi v. 1922 ja promovoitiin kauppatieteitten kunniohtoriksi v. 1958. Hän toimi kansantaloustieteen opettajana Turun Akatemian kauppa-
korkeakoulussa vv. 1927—1937 ja kauppa-
korkeakoulun johtokunnan jäsenenä v:sta 1931 ja kutsuttiin puheenjohtajaksi v. 1958. Turun Akatemian Säätiön rahastonhoitajana hän toimi vv. 1931—1948, Säätiön hallituksen jäsenenä v:sta 1933 sekä puheenjohtajana v:sta 1958. V. 1947 hänet nimitettiin Valtiokonttorin pääjohtajaksi.

Pääjohtaja Törngren osallistui merkittävällä tavalla valtiolliseen elämään. Eduskunnan jäsenenä hän oli yhtämittaisesti v:sta 1936 alkaen toimien mm. työväenasiainvaliokunnan puheenjohtajana vv. 1939—1944. V:sta 1944 lähtien hän oli valtioneuvoston jäsenenä kaksitoista

kertaa, sosiaali-, valtiovarain- ja ulkoasiainministerinä. Viimeksi mainittua ministerin salkkua hän hoiti viisi kertaa. Pääministerinä hän oli v. 1954. Suomen YK-valtuuskunnan puheenjohtajana hän oli v. 1956 ja 1960. Merkittävällä tavalla hän osallistui myös pohjoismaiseen yhteistoimintaan.

Ministeri Törngrenin harrastukset suuntautuivat myös liike- ja talouselämän aloille. Hän kuului monien erilaisten yritysten johtoon, mm. Teollisuus-Hypoteekkipankin johtokuntaan, Postisäästöpankin hallitukseen ja Helsingin Osakepankin, Palovakuutusyhtiö Tarmon, Henkivakuutusyhtiö Verdandin, Valmet Oy:n sekä Aero Oy:n hallintoneuvostoihin. Hän edusti Suomea Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin hallintoneuvostossa vv. 1948—1958.

Kymin Osakeyhtiön hallituksen jäseneksi ministeri Törngren valittiin v. 1944 ja hallituksen varapuheenjohtajaksi v. 1955. Yhtiömme johto menetti hänessä erittäin kokeneen talousmiehen, jonka kannanotoille oli tunnusomaista tasapuolinen harkinta ja esimerkillinen velvollisuudentunto.

105 metriä pitkän
paperikonejättiläisen 'kuiva pää'

Voikan uusi sanomalehti- paperikone käynnissä

Keväällä 1959 kerroimme lehdessämme suuren uutisen. Yhtiömme päästyä osalliseksi Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin Suomen puunjalostusteollisuudelle myöntämästä lainasta päätettiin Voikkaalle hankkia uusi sanomalehtipaperikone. Päätöstä ryhdyttiin välittömästi toteuttamaan ja kuluneiden kahden vuoden aikana Voikan tehdas on läpikäynyt merkittävän laajennusvaiheen. Tehtaan vanhimman paperikonesalin jatkeeksi on kohonnut uusi konehalli sekä paperivarasto, joiden yhteinen tilavuus nousee hieman yli 100 000 m³:n ja joiden pituus on 260 metriä. Höyryvoimalaitosta on laajennettu uudella suurteho kattilalla ja höyrykeskus on saanut kupeeseensa samanlaisen uusasiallisen teräsrunkoisen ja elementtirakenteisen kattilarakennuksen, millainen rakennettiin muutama vuosi sitten Kymintehtaalle. Puuhiomon laajentaminen ei ole sanottavammin muuttanut tehtaan ulkonäköä, mutta sitä perusteellisempia ovat uudistukset olleet sisäpuolella. Ne eivät ole kohdistuneet yksinomaan hiokkeen valmistuksen lisäämiseen, vaan samalla koko tehtaan käyttämän hiokkeen laatua on voitu parantaa.

Vaikka rakennustöitä on jouduttu suorittamaan monessa kohteessa samanaikaisesti — tehdaslaajennusten rinnalla on lisäksi koskityömaalla aherretty aika ajoin yli kahdensadan miehen voimalla — on suuri rakennusohjelma voitu toteuttaa suunnitelman mukaisesti ja hyvän järjestyksen vallitessa. Ennen rakennusvaiheen alkamista oli Kuusankoskella ja lähiympäristössä ilmennyt työttömyyttä, mutta tilanne muuttui pian päinvastaiseksi: työvoimasta on ollut jopa puutetta.

Nyt ovat rakennukset valmiit, koneet paikoillaan ja uusi paperikone lähtenyt käyntiin. Ensimmäinen koeajo suoritettiin toukokuun 6 päivänä. Tämä kaikki merkitsee lisää työpaikkoja ja kasvavia tuotantonumeroita. Uuden koneen vaikutus tunnetaan tervetulleena kaukaisilla metsämailla saakka.

Selvimmän uuden paperikoneen liittäminen tehtaittemme tuotantokoneistoon näkyy tuotantoluvuissa. Voikan paperitehtaan laajennuksen ja myös vanhoilla koneilla suoritettujen uudistusten johdosta lisääntyy Kuusankosken tehtaiden paperintuotantokyky n. 350 000 tonniin, josta sanomalehtipaperin osuus on 250 000 ja hienopaperin osuus 100 000 tonnia.

Uusi paperikone kotimaista valmistetta

Lehdessämme on kerrottu uudesta paperikoneesta jo kaksi vuotta sitten, jolloin paperikonetilauksesta tehtiin lopullinen päätös. Myöhemmin olemme antaneet lukijoillemme väliaik tiedotuksia koneen asentamisesta, ja siten lukijakunnallamme lienee jo jonkinlainen käsitys tästä yhtiömme suurimmasta koneesta. Ennen kuin ryhdymme sitä tässä yksityiskohtaisemmin selostamaan, mainitkaamme vielä uudelleen tärkeimmät pääasiat.

Paperikoneen on toimittanut ja asentanut Valmet Oy:n Rautpohjan Tehdas ja se on suurimpia maassamme valmistetuista paperikoneista. Koneen koko pituus on 105 m, rakennenoisuus 800 m/min., paperiradan nettolevyys 530 cm ja vuosituotantokapasiteetti 70 000—80 000 tonnia. Varsinaisen koneen lisäksi Valmetin Rautpohjan Tehdas on toimittanut pituusleikkurin, pääosan muista apukoneista ja mittari- sekä säätölaitteista, siltanosturit ja hissit. Valmetin Lentokonetehtas on puolestaan huolehtinut ilmastointilaitteista. Paperikoneen ja pituusleikkurin sähkökäytön on toimittanut sveitsiläinen Brown Boveri Co ja muut sähkölaitteet etupäässä Oy Strömberg Ab. Tyhjösysteemi on sveitsiläisen Gebrüder Sulzer AG:n valmistama.

Toimitus käsitti myös koneen asennuksen

Koneen asentaminen poikkesi tavanomaisesta käytännöstä siinä suhteessa, että koneen toimittaja huolehti ja vastasi siitä loppuun saakka. Koneen hankinta oli siten tavallaan 'avaimet käteen' sopimus. Mutta yhtiömme miehet eivät suinkaan olleet passiivisina syrjästä katsojina. Työn edistymistä seurattiin valppaasti, koneen tulevia korjausmiehiä oli mukana asennustöissä ja

käyttöhenkilökuntaa koulutettiin sekä koneen piirustusten avulla että aivan koneen tuntumassa.

Yhtiömme nimesi myös yhdysmiehen, jonka tehtävänä oli kiinteän kosketuksen ylläpitäminen toisaalta koneen valmistajan ja asentajan, toisaalta koneen tilaajan välillä. Tähän tärkeään ja vastuunalaan tehtävään valittiin Voikan paperitehtaan käyttöinsinööri Anders Lund, joka nyt kahden työteliään vuoden jälkeen tuntee varmaan tämän suuren ja monimutkaisen koneen paremmin ja yksityiskohtaisemmin kuin kukaan muu. Käytämmekin avuksemme hänen asiantuntemustaan ja kerromme lukijoillemme lähemmin Voikan uudesta paperikoneesta dipl. ins. Lundin antamien tietojen valossa.

Massa-, vesi- ja hylkyjärjestelmä

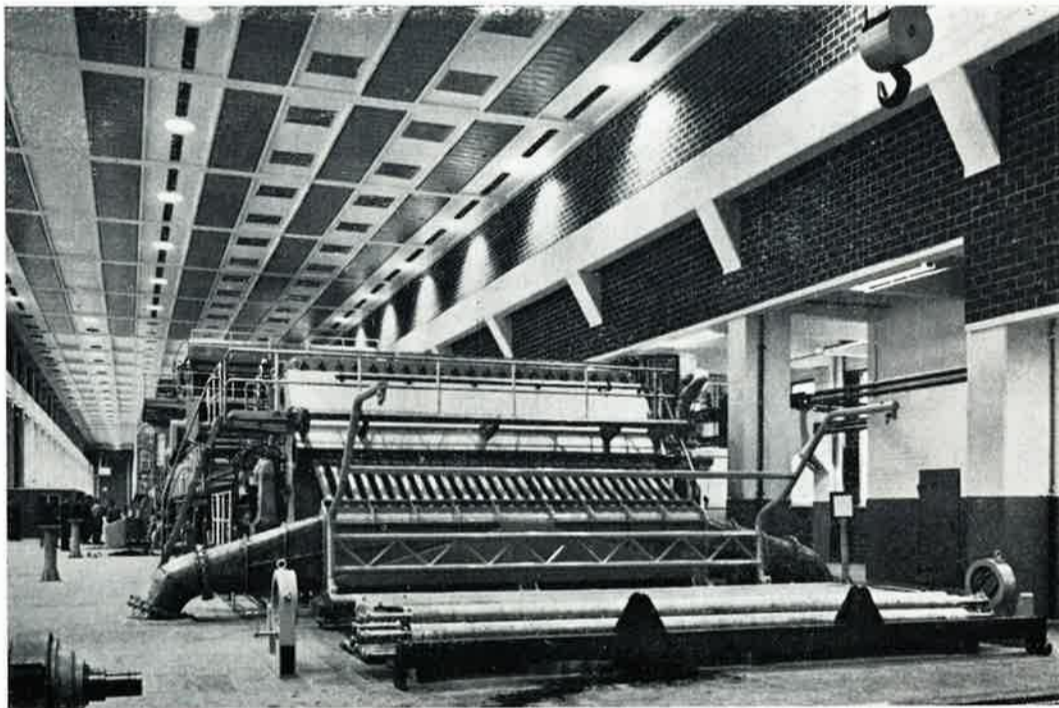
Pohjakerrokseen koneen märän päälle on rakennettu kaksi suurta kyyppiä, molemmat 460 m³:n vetoisia. Toinen on konekyyppi ja toinen hylkymassakyyppi. Ne ovat yli kaksi kertaa suurempia kuin tehtaan vanhan puolen vastaavat kyy-

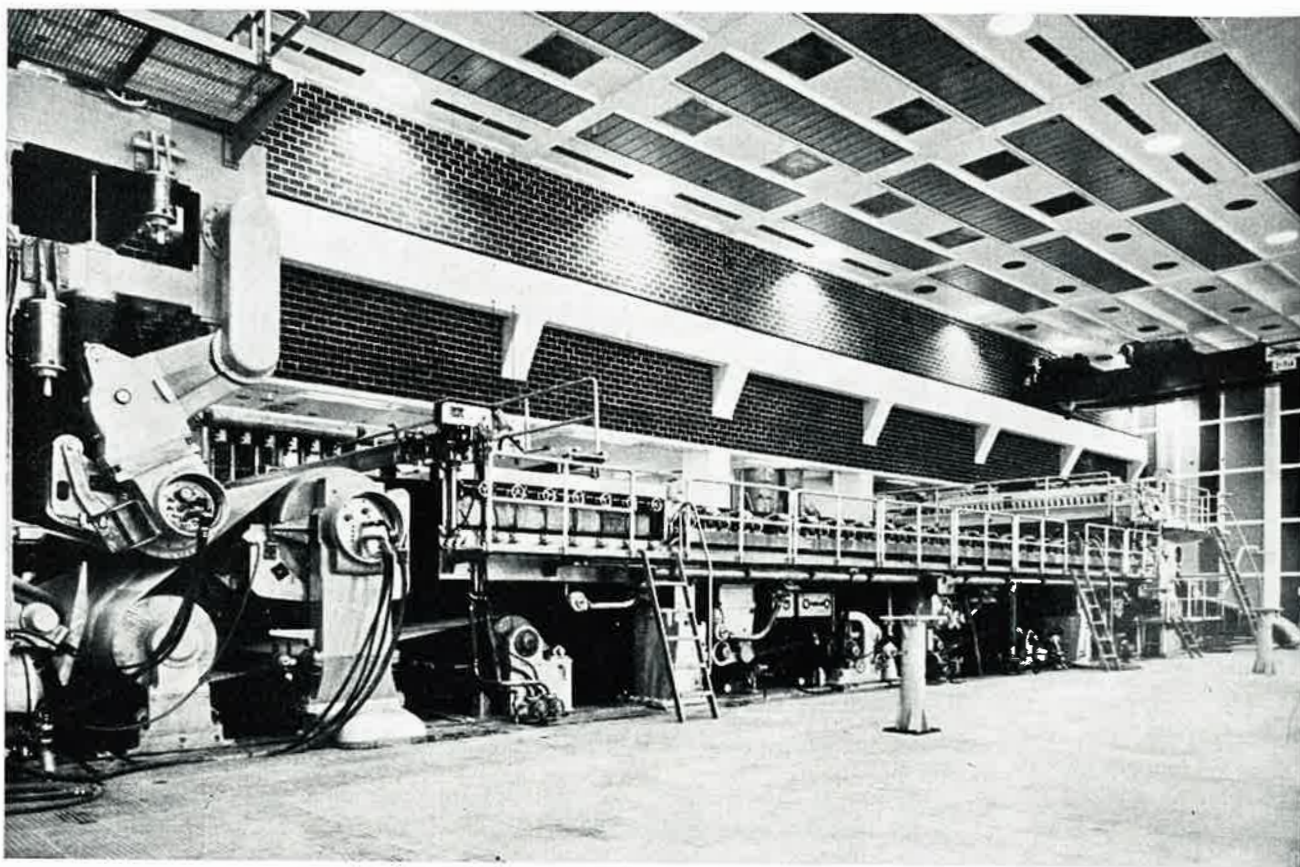
pit ja niiden kansiaukot ulottuvat varsinaisen konetasan lattian korkeudelle. Kyyppeihin on asennettu Rauma-Repola Oy:n valmistamat potkurit, jotka pitävät massan jatkuksessa liikkeessä.

Pohjakerrokseen on sijoitettu myös 15 erisuuruista pumppua, jotka kuuluvat massa- ja vesijärjestelmään. Tärinän vaimentamiseksi ne on sijoitettu kumialustoille. Sekoituspumppu, joka on suurin, on A. Ahlström Oy:n Karhulan konepajan valmistama, muut pääasiallisesti G. A. Serlachius Oy:n.

Kyytit samoin kuin koko massa- ja vesijärjestelmä on yhtiömme teknillisen osaston, Voikan tehtaan insinöörien ja Rautpohjan Tehtaan yhteisesti suunnittelema. Uudelle koneelle tuleva massa annostellaan vanhalla puolella Sucksdorffin annostelujärjestelmällä, johon johdetaan puuhioketta, selluloosaa ja hylkymassaa. Massan sakeus on kolme prosenttia sen joutuessa uuden koneen kyyppiin. Ennen koneen perä-

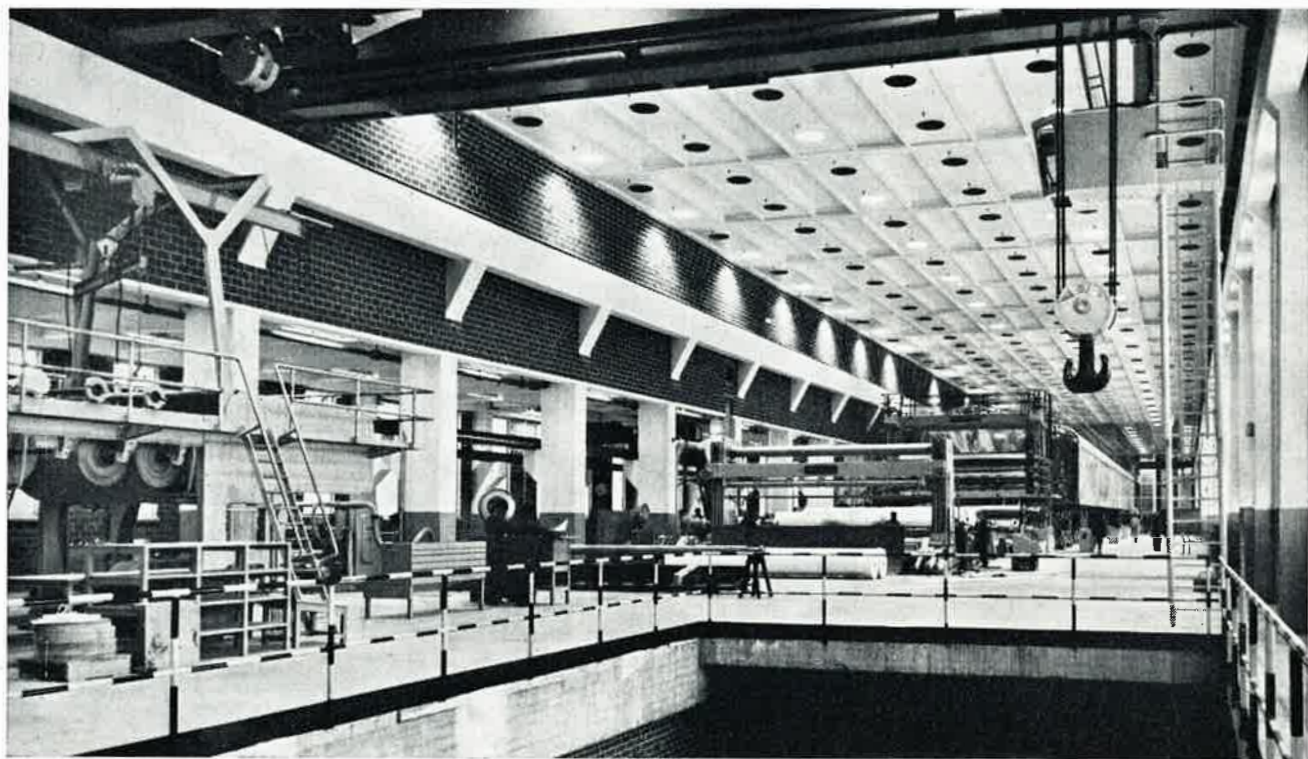
Paperikone kuvattuna 'märän päälle' takaa. Etualalla paineperälaatikko

Koneen komea viiraosa
Sivulla näkyvissä viiran
ulosvetopalkkien tuet

Etualalla paperikoneen apukoneita:
keskellä pituusleikkuri ja
vasemmalla pakkauskone

laatikkoon tuloaan massa pumpataan tasauslaatikkoon, jota ennen massan sakeutta vielä kerran automatiikan avulla säädetään. Mahdolliset epäpuhtaudet poistetaan vielä Selectifier-sihdeissä, joita on kahdeksan ja jotka sijaitsevat myös pohjakerroksessa. Vasta tämän jälkeen massa hyväksytään pumpattavaksi koneen paineperälaatikkoon ja sieltä edelleen koneen viiralle.

Viiraosalla massasta erkanevasta jälkivedestä käytetään huomattava osa koneen omiin tarpeisiin. Paperia tehtäessä syntyy aina hylkyä ja jälkivettä käytetään tämän laimentamiseen niin puristinosalla kuin kuivassa päässä sekä myös säätäjien laimennusvetenä. Loppuosa vedestä pumpataan vanhan puolen jälkivesisäiliöön, josta osa johdetaan puuhiomon vesijärjestelmään, osa Kratzer-laitteeseen kirkastettavaksi ja käytettäväksi edelleen teollisuusvetenä. Esimerkiksi uutta paperikonetta käyntiin pantaessa on mahdollisuus saada tätä lämmintä Kratzer-vettä koneen viirakuoppaan.

Mainitsimme jo hylystä, jota kone luovuttaa normaalisti käydessäänkin saati sitten paperiradan mennessä poikki tai muun häiriön sattuessa. Jo ennen koneeseen joutumistaan erotetaan massasta hylkyä. Poistettaessa Selectifier-sihtien avulla massasta epäpuhtauksia, menee paperikoneelle kelpaamattoman massan mukana myös laadultaan hyvää massaa. Sihtien lajittelema hylkymassa joutuukin uudelleen käsiteltäväksi Jönson-seulassa ja sen lajittelema kelvollinen massa johdetaan joko kone- tai hylkykyyppiin. Viiraosalla syntyvät reunanauhat käsitellään Jylhä-saostajassa ennen konekyyppiin joutumistaan. Puristinosalta tuleva hylky voidaan johtaa jompaankumpaan kyyppiin. Kuivahylky, joka syntyy kuivausosan loppupäässä, konekalanterissa ja rullakoneella, hajoitetaan Fibrella-kaksoispulpperissa ja

pumpataan sen jälkeen hylkykyyppiin. Rotatiokoneelta tulevat reunanauhat joutuvat hylkykyyppiin erilisen pienemmän pulpperin kautta.

Massa- ja vesijärjestelmään kuuluu myös korkeapainevesipumppu, josta saatavan painesuihkun avulla puhdistetaan koneen imuteloja. Sama pumppu toimii sammutuspumpuna ollen erittäin tehokas tulen torjuja. Lisäksi on koneen suojaksi tulipalon varalta asennettu Sprinkler-järjestelmä.

Uudentyyppinen paineperälaatikko

Itse paperikonetta esiteltäessä on luonteenomaisinta aloittaa perälaatikosta ja edetä prosessin mukaisesti koneen kuivaan päähän ja valmiin paperin käsittelyssä tarvittaviin apukoneisiin. Koneen perälaatikko on luonnollisesti paineperälaatikko, sellaisten käyttöönhän on viime aikoina siirrytty. Rautpohjan Tehtaalla on suoritettu perinpohjaista tutkimustyötä perälaatikkoon liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi parhaalla mahdollisella tavalla ja näiden sekä teoreettisten että kokeellisuontoisten tutkimusten tuloksia on sovellettu tähän perälaatikkoon, joka on kokonaisuudessaan valmistajan konstruoima. Perälaatikossa on vahva teräsrunko ja sisältä se on vuorattu haponkestävällä, hiotulla teräksellä. Massan sisään-tuloputkisto on kokonaan uutta mallia. Perälaatikossa on kolme reikätelaa ja ylähuuli on ns. pystyhuulimallinen.

Viiran pituus 42,45 metriä

Viiraosassa on seitsemän imulaa-tikkoa ja 21 rekisteritelaa, joista kahdeksan on rihlattu. Rekisteritelosten väliset deflektorit ovat vankkaa tekoa ja varustettu viiden tuuman puulistalla. Viiran pituus on 42,45 metriä eli 6,5 metriä pitempi kuin muutama vuosi sitten uusittujen vanhojen suurten koneiden. Viiraosa on ns. ulosvedettävää tyyppiä,

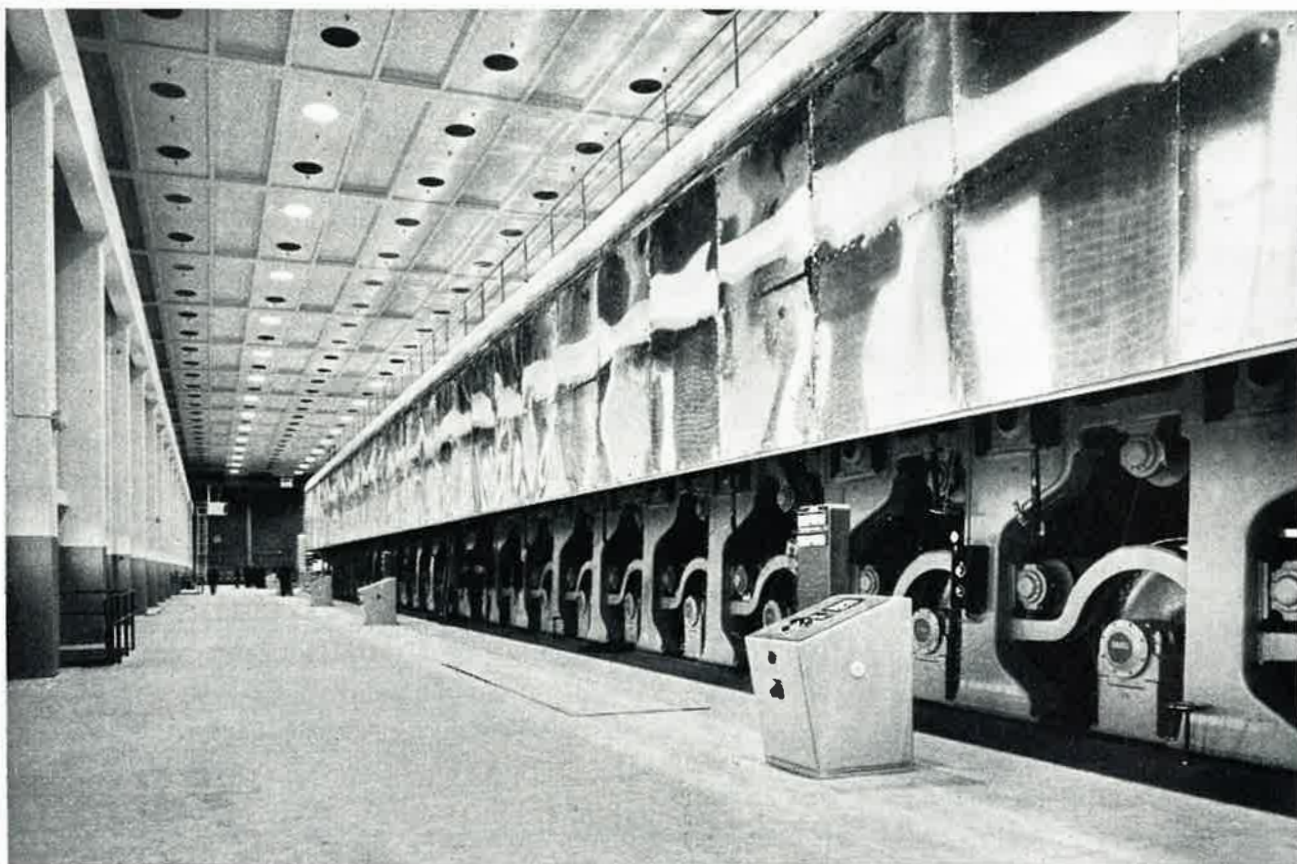
ts. viiraa muutettaessa ja suurempien korjausten ajaksi se vedetään sivulle. Viiran vaihtolaitteet on pyritty saamaan samanlaisiksi kuin vanhojen suurten koneiden. Näin aikaisempi kokemus koituu hyödyksi myös uuden koneen viiraa vaihdettaessa. Mainittakoon vielä, että koneen viiraosa on aivan suora eikä hieman eteenpäin viettävä, jollaista viiran asentoa aikaisemmin suositettiin.

Puristinosassa kolme imutela

Koska kone on rakennettu suuria nopeuksia varten, on se vaikuttanut koneen eri osien kasvuun verrattuna niitä Voikan Walmsley-koneisiin. Näin on laita puristinosankin. Yhteistä näille kolmelle suurelle koneelle on pick up laitteen käyttö. Sellaisethan asennettiin muutama vuosi sitten vanhoille suurille koneille. Nykyisin tämä paperikone-rakennuksen vanha keksintö on päässyt uudelleen kunniaan varsinkin suurissa ja nopeissa sanomalehtipaperikoneissa.

Kun paperirata on pick up laitteen irroittamana joutunut puristinosaan, joutuu se ensin luovutuspuristimeen jatkaen sen jälkeen vaakasuorassa asennossa kolmen imupuristimen kautta ja joutuen vielä ns. silityspuristimeen. Puristinosa on varustettu neljällä puristinhuovalla, joilla jokaisella on oma huovankunnostajansa.

Veden erottamista massasta viiraja puristinosissa on myös tehostettu Sulzer-imujärjestelmällä. Kaksi Sulzer tyhjöpumppua, joissa on neljä imuporrasta, on kytketty imulaatikoihin ja imuteloihin. Pumppujen kierrosluku on 6300 kierrosta minuutissa, joten jo sekin antaa jonkinlaisen käsityksen järjestelmän tehokkuudesta. Kaiken lisäksi tyhjöpumppujen käyttö synnyttää sivutuotteena lämpöä, joka käytetään hyväksi koneen käyttöveden lämmityksessä.

Kuivausosan peittää aluminen kaapu, joka kokoaa paperiradan kuivaamisessa syntyneen kuuman ja kostean ilman

Koneen korkeimman kohdan muodostaa puristinosa

Kuivausosassa kuusi käyttöryhmää

Kuivausosa on jaettu kuuteen käyttöryhmään, joista viisi on varsinaista kuivausryhmää kolmen ennen konekalanteria olevan silinterin muodostaessa jäähdytysryhmän.

Jos laskuperusteeksi otetaan huoparyhmät, on ryhmiä viisi. Huopia tarvitaan näin ollen kuivausosassa kymmenen ja niiden pituus vaihtelee 45:stä 54:ään metriin. Huovat on varustettu automaattisilla ohjaajilla.

Kuivaussilintereitä on 56, mutta lukua voidaan lisätä vielä neljällä. Huovankuivaajia on kymmenen, joten vastaisuudessa suurten silinterien luku nousee 70:een.

Kuivaussilinterit on ryhmitelty kolmeen höyryjakeeseen siten, että höyry johdetaan ensin koneen lopupäähän ja sitten sarjassa koneen märkää päätä kohti. Lauhde pumpataan takaisin höyryvoimalaitokseen. Viimeisessä höyryryhmässä ylläpidetään tyhjää Nash-pumpun avulla.

Konekalanterissa kahdeksan telaa

Konekalanteri on ns. avonaista mallia. Siinä on kahdeksan telaa, mutta kehykseen voidaan asentaa

lisää vielä kaksi. Jotta paperi ei joutuisi alimmaisten telojen kautta kulkiessaan liialliseen puristukseen, on konekalanteri varustettu hydraulisesti toimivalla telojen kevenyslaitteella. Tämä tekee mahdolliseksi telojen säätämisen paperin laadun kannalta mahdollisimman edullisella tavalla. Kalanterin telojen jäähdytysilma on kauko-ohjattavissa. Koneen automatiikka on yleensäkin viety varsin pitkälle ja sen selostaminen vaatisi kokonaan oman lukunsa.

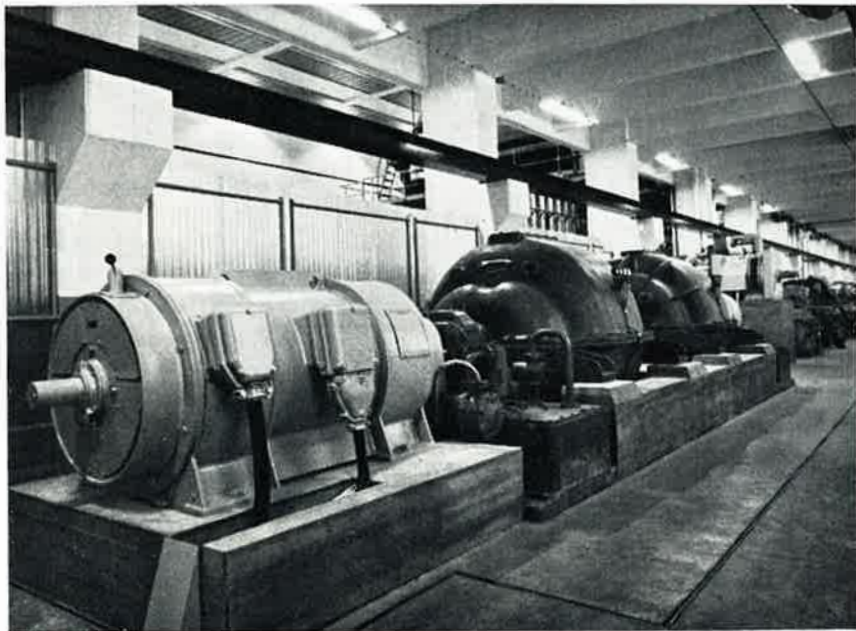
Rullakone on myös Valmetin konstruoima. Se on vankka ja tampuuriraudat, jotka tyhjinä painavat 2,8 tonnia, on mitoitettu halkaisijaltaan kahden metrin paksuiselle isolle rullalle.

Differentialikäyttö koneen hienous

Olemme kulkeneet koneen esitteilyssä 'julkisivun' puolta, mutta silmäys koneen taakse tuo esiin erään tämän koneen erikoispiirteen. Siellä kulkee 85 metrin pituinen valtakseli, joka mekaanisten voimansiirtolaitteiden avulla käyttää koneen eri osia. Periaate on vanha, mutta uudelleen kehitettynä sitä pidetään parempana kuin pelkästään sähkökäyttöä. Tämän differentiaalikäytön avulla päästään nimittäin koneen tarkkaan tahdistukseen. Tämän mekaanisen käytön lisäksi käytetään kylläkin tasavirta-apumootoreita sellaisissa ryhmissä, joissa on enemmän kuin yksi käyttöaste. Nämä moottorit saavat voimansa omasta muuttajastaan.

Kiertovoitelujärjestelmä

Paperikoneen käyttö ja kuivausosa on varustettu kiertovoitelulla. Tämä poikkeaa vanhasta järjestelmästä siinä, että öljy pumpataan hammaspyöräpumpuilla ns. rotametrikeskusien kautta silinterien laakereihin.

Uudentyyppinen pituusleikkuri

Pituusleikkuri on vanhoja rotatiokoneita yksinkertaisempi. Se on varustettu alasyötöllä. Kummallakin vetotelalla on oma moottorinsa ja koneessa on sekä mekaaninen että sähköllä toimiva jarru. Kokonaan uutta on se, että pituusleikkurilla ajetaan ilman hylsäakselia käyttämällä ainoastaan paperirullan sisälle jäävää pahvista hylsää.

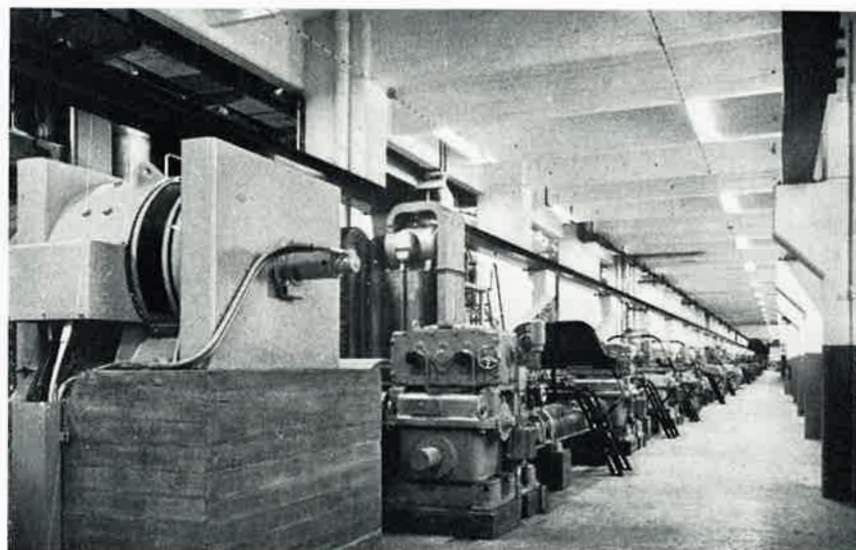
Pakkaukone on periaatteeltaan samanlainen kuin vanhatkin. Eräitä parannuksia on siinäkin tehty, mm.

Imujärjestelmän keskuksen muodostavat Sulzer-tyhjäpumput

päälappujen kiinnittämisessä käytetään apuna imua.

Pakkauksen läpikäytyään paperirulla asianmukaiset tunnuksat, leimat ja numerot saatuaan siirretään kätevästi laskuhissin avulla varaston puolelle, jossa rullien käsittely tapahtuu yksinomaan trukkien avulla.

Konetta käyttää mekaanisten voimansiirtolaitteiden välityksellä 85 metriä pitkä differentiaaliakseli

Ilmastointilaitteet

Uuteen paperikoneeseen ja konehalliin liittyy elimellisenä osana tehokas ilmastointijärjestelmä, jonka avulla ilma konehallissa pysyy raikkaana ja sopivan kosteana. Kuivausosaa peittää komea aluminipeltinen kaapu, jonka kokoama lämmin ja kostea ilma imetään tuulettimien avulla viiden lämmöntalteenottajan kautta. Jätelämpö käytetään hyväksi siirtämällä se puristinosan suihkuveteen ja lämmittämällä sen avulla kylmänä vuodenaikana sisään imettävä raitisilma. Tämä johdetaan tuulettimien avulla pohjakerrokseen, konesalin kumpankin päähän ja vesikaton sekä välikatton väliin, josta se kattoventtiilien avulla jakautuu konesaliin. Tähänastinen kokemus on osoittanut, että ilmastointilaitteet toimivat hyvin ja että tämä tavallisesti paljon huolta aiheuttava kysymys on uudella paperikoneella voitu ratkaista onnistuneella tavalla.

Koneen synnyttämä ääni vaimea

Kuumuuden ja kosteuden lisäksi on paperikoneiden huonoihin puoliin tavallisesti totuttu liittämään kova melu. Sinäkin suhteessa uusi kone tarjoaa miellyttävän yllätyksen. Tietysti sen ääressä on korotettava ääntään, jos mieltä saada

Uudesta varastosta on jo lähtenyt uuden koneen valmistamaa paperia maailmalle

hyödyksi. Suuri osa seinästä on muurattu siten, että reikätiilien reikäpinnat muodostavat seinän ja näin rei'ät imevät ääntä ja heikentävät sitä.

Kaunis konehalli

Paperikoneen ohella kiintyy huomiomme itse konehalliin, joka on sinään saavutus. Halli ei ole ainoastaan välttämätön koneen suojaksi rakennettu tila, vaan samalla arkki-tehtuuriltaan kaunis ja juhlava. Onnistuneen tilaryhmittelyn ja erilaisen rakennusmateriaalien avulla samoin kuin harkitulla värien käytöllä on saatu aikaan mitä edustavin ja viihtyisin konesali.

Koneen toimittajan ja tilaajan edustajia kuvattuna 16. 5. järjestetyssä koneen esittelytilaisuudessa: vas. lukien Kymin Osakeyhtiön teknillinen johtaja Björn Sucksdorff, Valmet Oy:n Rautpohjan Tehtaan isännöitsijä Gunnar Rask, Valmet Oy:n kaupallinen johtaja Henrik Solin ja Voikan tehtaan teknillinen johtaja T. Z. Wiklund.

Kaksi kaivinkonetta Kymijokeen rakennetulla maapadolla

Kymijoen perkaus

Nostureiden kuokka-, pisto- ja laahauskauhat tehokkaana apulaisenaan dynamiitti ovat talven ja kevään kuluessa nostaneet Kymijoen pohjasta ja rantavierusta Voikan kosken alapuolella toistasataatuhatta kiintokuutiota massoja ja vahvakoriset kuorma-autot ovat siirtäneet ne tienpohjiksi, ratapenkereiksi tai muuksi täytemaaksi. Suurisuuntaista perkausta, jonka avulla veden pintaa Voikan vesivoimalaitoksen alapuolella tullaan pudottamaan lähes metrin, on suoritettu kolmessa eri kohtaa. Aivan voimalaitoksen luona ja tehtaansillan molemmin puolin perkaus jatkuu ensi kevääseen saakka, mutta Pohjarakenne Oy:n urakka on valmis. Karbiditehtaan luona nosturit ovat kauhoneet urakkansa loppuun eli käsitelleet massoja 40 000 m³. Työt saatiin päätökseen 9. 6.

Näyttävin ja eniten maisemaa muuttanut perkaustyömaa on ollut Kuusanniemessä Väkkärän kohdalla. Siellä on jokeen työntynyt laakea niemi siirtynyt muistojen joukkoon ja kaikkiaan on poistettu maata sekä kalliota yhteensä 75 000 kiintokuutiota. Tästä määrästä perattiin kuivatyönä 60 000 m³. Tämä tapahtui siten, että maapadon avulla eristettiin perkauskohde joesta ja tähän kohtaan syntyi 200 metriä pitkä ja pohjastaan 40 metriä leveä komea allas. Nyt se ei ole enää kat-

sojen ihmeteltävänä, sillä vapunaattona patoa alettiin purkaa ja suuri monttu täyttyi vedellä. Pekkolanvirta muodosti kevättulvien aikaan oikein pienen kosken, koska maapato oli ahtanut joen uoman tavallista kapeammaksi. Nyt ovat kuohut melkein tyystin hävinneet.

Kaikkiaan on rantaa perattu kolmensadan metrin matkalta ja työ saadaan päätökseen näinä päivinä.

Maisemat ovat melkoisesti muuttuneet, mutta eivät suinkaan epäedukseen. Perkauskohdalla rantaluiska on tehty huolitellun kauniiksi ja kaiken lisäksi se päällystetään ruokamullalla ja siihen kylvetään heinäsiementä. Töyrästä on muodostunut komea näköalapaikka, jonne johtaa perkaustyön yhteydessä rakennettu hyvä autotie. Siellä kelpaa pistäytyä ihailemassa Kymijoen näkymiä.

Näin komea monttu syntyi Väkkäränniemeeseen Pekkolanvirtaa perattaessa

Työtekniillisten kurssien päättäjäiset

Lehtemme edellisessä numerossa kerroimme ensimmäisestä työnjohtajakurssista, jolta valmistui 11 työnjohtajaa paperitehtaittemme palvelukseen. Kuluneena talvikaute-
na kuului Kuusankosken tehtaitten ammattikoulutusohjelmaan myös kaksi muuta työtekniillistä kurssia,

paperialan kurssi nuorille ammattimiehille sekä selluloosa- ja kemiallisen alan kurssi 'vanhoille'. Kurs-
sien päättäjäiset pidettiin ammattikoulussa toukokuun 3 p:nä ja tällöin 21 paperimestä ja 20 selluloosa- ja kemiallisen alan miestä saivat pääs-
tötodistukset.

Paperialan 'nuoret' ja selluloosa- ja kemiallisen alan 'vanhat' työtekniillisten kurssin päättäjäisilaisuudessa

Alla:

Rehtori Viljo Tanner ojentaa päästötodistuksen paperilinjän Pentti Vesaselle

Ammattikoulun johtokunnan puheenjohtaja, varatuomari Robert Brotherus pitämässä kurssien päättäjäispuhetta

Ammattikoulun johtokunnan puheenjohtaja, varatuomari Robert Brotherus piti kurssien päättäjäispuheen. Kosketellen aluksi koulutusta päivänpolttavana kysymyksenä kaikkialla maailmassa ja maamme koululaitoksen viimeaikaista kehitystä puhuja valaisi asiaa nimenomaan ammattikoulutuksen näkökulmasta.

— Kun tämä ammattikoulu, jonka ohjelmaan äsken päättäneet työtécnilliset kurssit liittyvät, perustettiin lähes 50 vuotta sitten, oli se maaseudun ammattikouluista ensimmäinen. Tällä hetkellä on maassamme ammattikouluja yli 130 ja uusia jatkuvasti perustetaan, sillä ensi vuoden alusta voimaan astuva ammattikoululaki velvoittaa jokaisen kunnan varaamaan nuorisolleen oppilaspaikkoja ammattikouluista, teollisuusvaltaisessa kunnassa 4,5 paikkaa 1 000 asukasta kohti ja maatalousvaltaisessa kunnassa puolet tästä määrästä. Teknillisten oppilaitosten kohdalla on käynnissä vastaavanlainen kasvu. Useita kouluja laajennetaan ja uusia perustetaan.

— Kun työtécnilliset kurssit kolme vuotta sitten liitettiin ammattikoulumme opetusohjelmaan, oli tämä koulutusmuoto meidän alallamme aivan uusi ja vieläkin se on ai-

noa meidän maassamme. Vaikka ajatus tällaisen koulutusmuodon aikaansaamisesta olikin herätetty jo useita vuosia aikaisemmin ja vaikka kursseja huolella valmistettiin, oli liikkeelle lähtö kuitenkin varsin jännittävä yritys. Oli kolme tuntematonta tekijää, joista kukin erikseen olisi voinut ajaa suunnitelmat karille. Tunnettaisiinko koulutusta kohtaan niin suurta mielenkiintoa, että kursseille ilmaantuisi riittävästi halukkaita? Miten tulisivat selviytymään opettajatehtävistä tehtaan insinöörit, joita opettajakunnasta tulisi olemaan suuri osa? Olisivathan he opettajan pöydän takana ensi kertaa pappia kyydissä. Ja jaksai-

oli herännyt ja ensimmäisille kursseille halukkaita tarjoutui riittävästi. Molempien muiden tuntemattomien tekijöiden kohdalla lainaan erään tanskalaisen virkaveljen ajatuksia, jotka pohjautuvat 20 vuoden kokemukseen aikuisten koulutuksessa. Käsittääkseni nämä ajatukset pitävät paikkansa meidänkin kohdalamme.

— Hän sanoo, että aikuisilla on koulutusmielessä eräitä etuja lapsiin ja nuoriin verrattuna. He ovat kokenutta väkeä: he ovat saaneet myönteisiä ja kielteisiä kokemuksia työpaikalla. He voivat oppia paljon kokemuksia vaihtamalla, mikä kaiken lisäksi on hauskaa. Mainittu

Selluloosa- ja kemiallisen linjan oppilas Kauko Takala saa päästötodistuksensa

Kurssilaisten puolesta puhui Usko Saarinen

siko pitkäjännitteinen päämäärä kiinnostaa tarpeeksi oppilaita, täysikäisiä miehiä, jotka eivät olleet liikaa kuluttaneet housujaan koulun penkillä?

— Mitä ensimmäiseen tuntemattomaan tekijään tulee, osoittautui että kiinnostus koulutusta kohtaan

tanskalainen, erään tehtaan käyttö-insinööri, joutui opettamaan oppilaita, jotka olivat hänen omalta tehdasosastoltaan. Nämä puhuivat suunsa puhtaaksi siitä, mitä olivat kokeneet ja nähneet. Oppilaiden kokemukset muodostivatkin tärkeimmän opetusmateriaalin. Useilla aikuisoppilaista on käytännön tajua, jolla voi olla merkitystä opetuksessa. Aikuisilla on myös kiinnostusta ryhmätyöskentelyyn. On helppoa panna käyntiin aktiivinen ryhmätyöskentely, jossa myös opettaja on mukana. Heillä on yleensä halu op-

pia, kun he nyt viimeinkin saavat siihen tilaisuuden — ja päämäärän, johon pyrkiä.

Lopuksi puhuja totesi pitkän urakan tultua päätökseen, ja onnitteli yhtiön puolesta kaikkia, niin oppilaita kuin opettajiaakin, hyvin suoritusta työstä.

Kurssilaisten kiitokset yhtiölle sekä opettajille esitti Usko Saarinen. Rehtori Viljo Tanner jakoi todistukset seuraaville kurssivaatimukset hyväksytysti suorittaneille:

Paperilinja:

Voikan paperitehdas: Markku Anttila, Matti Henttu, Keijo Holopainen, Rauno Kaartinen, Toivo Karppanen, Eero Kivimaa, Alpo Kääriäinen, Juhani Lahdelma, Mauno Luoranen, Erkki Matilainen, Jorma Niilola, Esko Nurminen, Aulis Palander, Seppo Pessa, Timo Pöysä, Taimo Salojoki, Rainer Stenström ja Reijo Vierumäki; Voikan puuhiomo: Pentti Vesanen; Juantehtas: Pentti Kukkonen ja Jouko Tuppurainen.

Selluloosa- ja kemiallisen alan linja:

Kymin selluloosatehtas: Eino Halme, Tauno Hietanen, Juho Kiiskinen, Ahti Korhonen, Tauno Lainio, Tauno Näkki, Heikki Peltola, Aimo Rutanen ja Kauko Takala; klooritehtas: Esko Hautaniemi, Esa Holmberg, Kauko Liiri, Onni Nikulainen, Oiva Tamminen ja Erkki Vainio; karbiditehtas: Martti Elojärvi, Erkki Huuskonen, Kauko Kekki ja Usko Saarinen sekä päälaboratorio: Kalevi Korte.

Viisi työtekniillistä kurssia käyntiin ensi syksynä

Ensi syksynä jatketaan työtekniillisiä kursseja entistä laajemman ohjelman mukaisesti. Silloin alkaa valmistava kurssi selluloosa-alan työnjohtajakurssille pyrkiville, nuorille ammattimiehille kaksi paperialan kurssia, yksi selluloosa- ja kemiallisen alan kurssi sekä käytöntarkkailijain työtekniillinen kurssi.

Nuoruutta, kauneutta ja reippautta ammattikoulun portaikossa. Nämä tytöt esiintyivät koulun päättäjäisjuhlassa mannekiineina 'omatekoisissa' puvuissaan

40 tyttöä sai päästötodistuksen ammattikoulun kotitalousosastolta

— Usein meiltä opettajilta kysytään, millainen se teidän koulunne oikein on, kun te sitä aina uusitte? Me vastaamme, että tytöt oppivat täällä ruoanvalmistusta, lasten- ja kodinhoitoa ja myös käsitöitä. Kysyjät kuitenkin jatkavat ja tiedustelevat, että mihin ammattiin tytöt sitten koulussanne oikein valmistuvat? Siihen sanomme tavallisesti, että kotia varten vain. Mutta eikö se itse asiassa olekin aika paljon, jos valmistaudutaan kodin tehtäviin. Kaikkihan osaamme antaa arvon hyvälle ja taitavalle perheenäidille ja tiedämme, että hänen työssään kyllä ammattitaitoa tarvitaan.

Nämä ajatukset esitti johtajatar Katri Mäkelä ammattikoulun tämän

Tässä näemme somia yöpukuja herttaisesti, ilman diivamaisia eleitä esitettynä

keväisessä päättäjäistilaisuudessa, jossa jaettiin ensimmäisen kerran todistukset kotitalousosaston oppilaille. Kuten tiedetään, uusittiin ammattikoulun opetussuunnitelma myös tyttöjen kohdalla. Aikaisemmin osa oppivelvollisuudesta suoritettiin ammattikoulussa, mutta nyttemmin kansakoulu ja kansalaiskoulu pitävät siitä kokonaan huolen. Ammattikouluun tulo perustuu siten kokonaan vapaaehtoisuuden varaan. Poikien puolella opetussuunnitelma muutettiin Kuusankosken tehtaita palvelevaksi linjajakoiseksi ammattikouluksi ja tyttöjen puolella 1-vuotiseksi kotitalousosastoksi. Periaatteeltaan tyttöjen koulutus pysyi jokseenkin entisellään. Koulun tarkoituksena on valmistaa nuoria tyttöjä heidän tulevaan tehtäväänsä perheenemäntinä ja -äiteinä. Opetus on valtaosaltaan käytännöllisvoitoista ruokatalouden, kodinhoidon ja ompelun muodostaessa opetuksen rungon. Näihin aineisiin liittyy luonnollisesti jonkin verran teoreettista opetusta, minkä lisäksi tytöille opetetaan mm. perhekasvatusta sekä terveys- ja sairashoito-oppia. Lastenhoidon käytännöllinen opetus tapahtuu koulun ulkopuolella kauppalan lastentalossa ja yhtiön lastenseimessä.

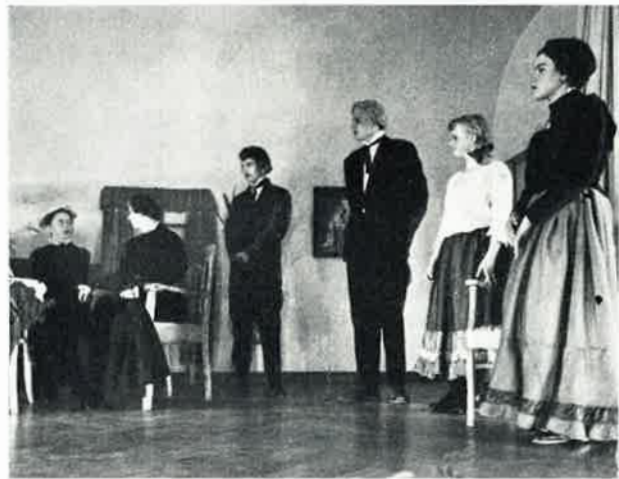
Ensimmäisen lukuvuoden aikana saadut kokemukset kotitalousosaston opetusohjelmasta ovat olleet myönteisiä ja neljäkymmentä tyttöä sai päästötodistuksen, joka takaa sen, että he ovat saaneet hyviä perustietoja kaikissa kodinhoidossa esiintyvissä tehtävissä. Mainittakoon, että tämän opetuksen he ovat saaneet ilmaiseksi. Varsinaisen opimisen ohella on korostettava myös kotitalousosaston sosiaalista tehtävää. Tytöt ovat saaneet käydä koulua vuoden kauemmin kuin jos olisivat lopettaneet heti kansalaiskoulusta päästyään. Koulun suojaava vaikutus on siten heidän turvanaan juuri herkimmissä kasvuiässä, jol-

loin he ovat kaikkein alttiimpia ulkoisille vaikutteille.

Päättäjäisistä muodostui mieliinpainuva juhlapäivä. Ensin käytiin kirkossa, jossa saarnasi rovasti Antti Arppe. Hän mainitsi, että koululla on kaunis tapa saapua syyskauden alussa kirkkoon rukoukseen siunausta koulutyölle ja keväällä koulu kokoontuu kiittämään tulevaa elämää varten saaduista neuvoista ja ohjeista.

Varsinainen päättäjäisjuhla pidettiin ammattikoulun juhlasalissa.

Päättäjäisjuhlan
tapaukseksi
muodostui
onnistunut
näytelmäesitys,
katkelma
Minna Canthin
'Papin perheestä'

Tyttöjen lisäksi oli tilaisuudessa läsnä suuri osa koulun poikaoppilaista, johtokunnan jäseniä, opettajakunta ja jonkin verran myös oppilaiden vanhempia. Juhla aloitettiin Suvivirrellä, joka veisattiin torvien säestyksellä. Oppilassoittokunta esiintyi useaan otteeseen dir.mus. Alvar Korven johdolla ja tytöt lauloivat rva Sirkka Antellin säestäessä. Irmeli Vähänen esitti lausuntaa ja Pekka Nissilä huilusoolon.

Tyttöjen käsityötunneilla saatujen tulosten esittely tapahtui hauska tavalla. Tytöt saapuivat mannekiininäytösten tapaan lavalle pukeutuneina itse ompelemiinsa pukuihin. Nähtiin kauniita pusero-hame-yhdistelmiä, somia päähineitä ja yöpukuja sekä yöpaitoja, ja esiintyjät

saivat kuten asiaan kuuluukin aplo-deja osakseen.

Mieluisa yllätys oli koulun näytelmäkerhon esittämänä näytös Minna Canthin 'Papin perheestä'. Sujuva ja hyvin hallittu esitys oli kunniaksi kerhon ohjaajalle rva Eeva Saario-Valveelle ja nuorille näyttelijöille. Tällainen kerhotoiminta on mitä suositeltavinta. Se tarjoaa oppilaille kehittävän harrastuksen, antaa heille esiintymistottumusta ja johdattaa heidät näytelmäkirjallisuuden pariin.

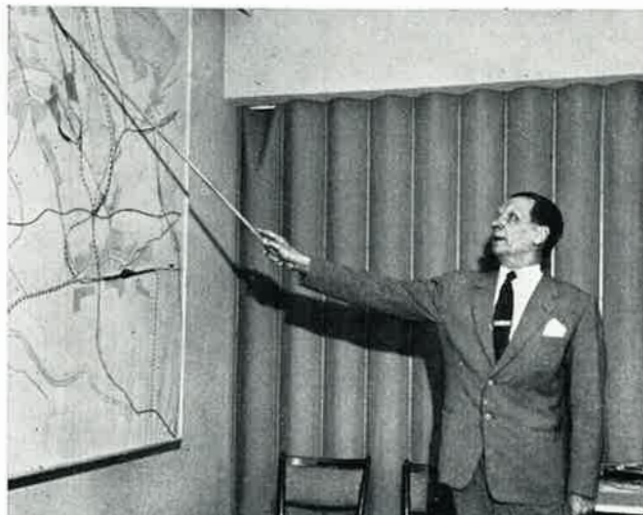
Todistusten jaon suoritti rehtori Viljo Tanner. Parhaan keskiarvon 8,73 sai Eila Kolehmainen ja hänelle rehtori ojensi Niinivaaran rahaston stipendin.

Kansalaiskoulun ja ammattikoulun kesken on oltu läheisessä kosketuksessa. Niinpä toukokuussa kansalaiskoulun oppilaat vierailivat ammattikoulussa. Rehtori Tanner selosti poikien ja johtajatar Mäkelä kotitalousosaston opetussuunnitelmaa. Samassa tilaisuudessa näytelmäkerholaiset esiintyivät.

Kevätkauden päättyessä tapahtui uusien oppilaiden ilmoittautuminen. Kouluun otettiin 44 tyttöä. Koska kotitalousosasto toimii 3-luokkaise-
na, on halukkailla mahdollisuus päästä kouluun vielä syksylläkin.

Yhtiön
teknillinen johtaja
Björn Sucksdorff
esitelmöimässä

Ministerivierailu Kuusankoskella

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeri Kauno Kleemola vieraili toukokuun 17 ja 18 päivinä Kymenlaaksossa tutustuen maakunnan tieongelmiin. Hänen seurueeseensa kuuluivat tie- ja vesirakennushallituksen pääjohtaja Aku Kuusisto, ylitarkastaja Toivo Tarkka, yli-insinöörit K. J. Tolonen ja Bruno Niemi sekä useita muita viranomaisia.

Virallisia neuvotteluja, joissa oli mukana kuntien ja teollisuuden edustajia, pidettiin Kouvolassa lääninhallituksen virastotalossa sekä Karhulassa. Maakunnan taholta esitettiin vakava huolestuminen sen johdosta, että tieverkosto ei täällä ole enää pitkiin aikoihin vastannut yhä kasvavia tarpeita. Ottaen huomioon parhaillaan tapahtuvan teol-

lisuuden laajentumisen muodostuu tilanne kuljetusten osalta suorastaan kestäättömäksi, jollei jo suurelta osalta valmiina olevia tiesuunnitelmia ryhdytä nopeasti toteuttamaan. Erityisesti tähdennettiin Kymenlaakson runkotien rakentamista ja tieyhteyksien parantamista Kouvolasta Heinolan suuntaan sekä Kouvolasta Tuohikotin kautta Mikkeliin. Pohjois-Kymenlaaksoon suuntautuneen retkeilyn aikana ministeri Kleemolalla ja muilla kokouksen osanottajilla oli tilaisuus henkilökohtaisesti todeta tämän seudun tieolojen kehitys.

Ohjelmaan sisältyi myös käynti Kuusankoskella, jossa ministeri Kleemola seurueineen sekä neuvottelukokouksen muut osanottajat ja sanomalehdistön edustajat olivat

yhtiön vieraina Koskelassa. Vieraat lausui tervetulleiksi yhtiön teknillisen johtaja Björn Sucksdorff. Hän selosti yhtiön suurisuuntaisia laajennushankkeita ja osoitti, kuinka tärkeätä osaa kuljetuskysymykset näiden suunnitelmien toteuttamisessa näyttelevät. Tulemme lehdessämme myöhemmin palauttaa näihin kysymyksiin, niin tehoittemme laajennushankkeisiin kuin rautatiehallituksen ja tieviranomaisien kanssa yhdessä laadittuihin suunnitelmiin rautatie- ja maantieverkoston laajentamiseksi.

Kahvipöydän ääressä keskellä ministeri Kauno Kleemola ja teknillinen johtaja Björn Sucksdorff, äärimmäisenä oikealla pääjohtaja Aku Kuusisto

Avouitosta nippu-uittoon Nilsin reitillä

Savon Uittoyhdistyksen historiasa kääntyi lehti tämän kesän uittokauden alkaessa Kallaveteen laskevan Nilsin reitin osalta. Uitettava puutavara, joka vuosikymmenet kulki reitin latvavesistöstä irtopuina ohi Juankosken, matkaa tästä lähtien nippu-uittona kohden etelän tehtaita. Nippu-uittoon siirtyminen tapahtui Juankosken yläpuolella joitakin vuosia sitten, sillä Savon Voima Oy:n Atron vesivoimalaitoksen valmistuttua rakennettiin voimalaitoksen padon yhteyteen nippunosturi, jonka avulla niput voitiin siirtää padon alapuolelle Syvärinjärveen. Kymin Osakeyhtiön Lastukosken rakennuttama säännöstelypato, joka sijaitsee n. 25 km:n päässä Atron voimalaitoksesta Syvärin ja Vuotjärven välissä, valmistui keväällä 1959. Padon keskelle rakennettiin nippu-uittoaukko, josta niput uitetaan n. 20 km etelämmäksi Juankoskelle, mutta jossa ne on tähän saakka jouduttu uudestaan avaamaan. Juankoski ja sen alapuolella olleet viisi koskea ovat olleet esteenä ennenkuin puut saavuttavat Kallaveden vesipinnan tason.

Kun nyttemmin alimmainen koski eli Karjalankoski on kahlittu ja veden patoamisen johdosta neljä Juankosken ja Karjalankosken välistä koskea ovat lakanneet olemasta, on ennen niin vuolaasta virrasta tullut säyseä joki, joka paikoin leviää jopa järven tuntueksi. Ja Karjalankosken voimalaitoksen padon yhteyteen on rakennettu myöskin nippunosturi. Viimeisen esteen lyhetessä nippu-uiton tiellä tuli rakentamisvuoroon Juankosken kohdalla nippu-uitto-kanava. Tämä nippu-uitto-kanava on rakennettu entisen vuosikymmeniä palvelleen uittoruuhun tilalle. Alkumonttu oli siis jo olemassa, koska voitiin käyttää hyväksi entistä uittoruuhelle louhittua uomaa.

Työt tällä kanavatyömaalla alkoi-vat viime vuoden loppupuolella Metsähallituksen Itä-Suomen piirikunnan Insinööritoimiston toimesta. Ensiksi oli rakennettava työpadot entisen uittoruuhun uoman molem-

piin päihin. Kanavan koko pituus on 310 m, josta yläkanavan osuus on 200 m ja alakanavan osuudeksi jää 110 m. Leveys yläkanavassa on 5 m ja alakanavan puolella 9,5 m ja syvyys veden pinnasta n. 3 m. Työmaan yhteydessä on louhittu kalliota n. 8 000 k-m³ ja lisäksi jouduttu poistamaan irtomaata n. 15 000 m³. Yläkanavan toiseen reunaan on valettu lähes pohjasta saakka ulottuva betonimuuri, mutta toiselle puolelle, jossa kanavan seinämän muodostaa kallio, on valettu betonipilarit, joihin on kiinnitetty puiset ohjeparrut. Alakanavan reunat on leikattu viistoiksi ja verhottu kivellä.

Ylä- ja alakanavan väliin on tehty pato, jonka yläpuolelle on rakennettu teräsbetoninen kehärakenne, jonka päälle varsinaiset nipunsiirtolaitteet on asennettu melkoiseen korkeuteen. Varsinaisen nippunosturin nostokyky on 2×18 tonnia ja se pystyy siis siirtämään 'kouriensa' varassa kaksi nippua yhtäaikaa ja tunnissa 38 nippua yläkanavasta alakanavaan. Nosturit on toimittanut ja asentanut Juankoskelle ja Karjalankoskelle Kone Oy.

Yläkanavan yläpäähän on rakennettu neulapato, minkä avulla yläkanava voidaan sulkea talveksi sekä mahdollisten korjausten ajaksi sekä laskea kuivaksi. Kanavatyömaan yhteydessä on jouduttu poistamaan kolme entisen uittoruuhun yli johtanutta siltaa. Alimmaisen sillan kautta suuntautui liikenne ennen tehtaalle ja se on nyt kokonaan poistettu. Uusia siltoja on rakennettu ainoastaan kaksi: toinen tehtaalle johtava on siirtynyt entisen keskimäisen eli 'Rännisillan' lähetyville ja Joensuuhun johtavan maantien silta ehkä kukonaskeleen verran alaspäin.

Molemmat maantiesillat ovat teräsbetonisia vinolaattasiltoja, joista Joensuun tien silta on varustettu 8 m:n ajoradalla ja tehtaalle johtavan tien silta 5 m:n ajoradalla. Vastavasti siltojen vapaa-aukkojen pituudet ovat 7,9 m ja 5,5 m. Kanavan kohdalla on maantien parantamista jouduttu suorittamaan n. 400 m ja sitä on nostettu koko matkalla uusien siltojen johdosta. Lisäksi on tehtaalle menevää uutta tietä rakennettu n. 150 m. Työmaan työpäällikkönä on toiminut ins. Soutolahti ja vastaavana rakennusmestarina rak.mest. Rantala.

Juankosken nuorin 'tukkijätkä' eli nippunosturi

Työmaalla on suurin miesvahvuus ollut noin 140 miestä ja työtä on tehty kahdessa vuorossa lähes loppuun saakka.

Uiton pitäisi päästä alkamaan uuden kanavan kautta kesäkuun loppupuolella. Uittoväylällä on lisäksi suoritettu oikaisuja sekä syventämisä. Niistä suurin työmaa on ollut Lastukosken alapuolella olevan Muuraisvirran oikaisu, mikä on käsitellyt n. 24 000 k-m³:n siirron. Siirron yhteydessä on puolet virrassa olevasta saaresta siirretty pois saaren toiselle puolen sekä sen jatkeeksi. Työn on suorittanut Rai-Ma Oy Inkeroisista. Lisäksi on tehtaan yläpuolelta virran niskalta ruopattu n. 7 000 k-m³. Työn suoritti urakoitsija V. Lakka Joensuusta. Tehtaan padon alapuolelta Multaväärästä on poistettu maata n. 1 000 k-m³.

Näin on lehti kääntynyt ja kuohujen lakatessa myös vanha tukkilaisromantiikka saanut väistyä teknillisen kehityksen tieltä.

Lopuksi pari sanaa juankoskelaisille pienille sekä isoille pojille. Teitä varmaankin kiinnostaa tulevana kesänä kovasti mennä seuraamaan, kuinka niput matkaavat kanavan ja nosturin kautta alaveteen, mutta muistakaapa pysyä riittävän kaukana sekä kanavan laidoilta että nosturin lähetyviltä, sillä siellä vaara voi olla aina vaanimassa.

M. L.

Lappalan ulkoilualue kutsuu

Lappalan pohjoisrannalla on verrattomia hietikoita ja kauniilla ilmalla uimarit saavat aurinkoa aamusta iltaan

taan ja jonka edessä aukenee viiden kilometrin pituinen ja levyinen kirjaskasvetinen selkä. Entä rantaviivan yläpuolella oleva maasto. Se on luonnonystävien ja retkeilijöiden todellinen paratiisi. Siellä on mäkiä ja vuoria, juhlallisia rapakivilohkareita, koristeellisia rantapuita, kangasmaata ja lehtoja. Ja kaikkialla kuvastuu suorastaan hellä huolenpito metsästä. Tämä rantakaista onkin ollut vuosikymmeniä yhtiömme metsämiesten lempilapsi. Varsinaisten metsänhoidollisten toimenpiteiden

Leirialueen kohdalla laskee Lappalanjärveen idyllinen puro, jonka partaalta retkeilijä löytää vanhan myllykiven

Kaupunkilaistuminen ja teollistuminen — ylipäänsä sivilisaatio — ei ole kyennyt sammuttamaan suomalaisessa luonnonläheisyyden kaipuuta. Tuntuupa melkein siltä, että mitä voimakkaammin nykyaika tempaa meidät pyörteisiinsä, sitä kiihkeämmin etsimme tilaisuuden tullen pakotietä luonnon pariin. Kysykääpä esimerkiksi joltakin kuusaalaiselta paperintekijältä lähiseudun maantiedettä. Melko varmasti löydätte ensi yrittämällä asiantuntijan. Hän tietää järvet ja joet, hyvät uima- ja telttailurannat sekä kalapaikat, tuntee metsätiet ja polut sekä riista-, marja- ja sienimaat. Kenties hän kuuluu niihin onnellisiin, jotka ovat onnistuneet hankkimaan oman kesäpalstan ja silloin hänen tyytyväisyytensä on täydellinen.

Ei tarvitse Rousseau'n tavoin pärisyttellä mainosrumpua ja kehoittaa ihmisiä pakenemaan loma-ajoiksi ja

vapaapäiviksi luonnon helmaan. Sinne mennään käskemättäkin. Sen sijaan nousee usein eteen kysymys, että mihin ylipäänsä voitaisiin suunnistaa. Kaikille ei riitä kesämökin paikkaa, eikä kaikilla ole muutenkaan mahdollisuuksia sellaisen hankkimiseen. Maanomistussuhteet, kiellot ja rajoitukset aiheuttavat taas sen, ettei ole lupa mennä läheskään joka paikkaan, mihin mieli tekisi. Ja luonnollisesti näin täytyykin olla, sillä muutoinhan loukattaisiin toisten oikeuksia ja rauhaa eikä aina osattaisi tarpeeksi kunnioittaa luonnonsuojelun vaatimuksia.

Kuusankosken tehtaiden palveluksessa olevien kohdalla tämä asia on kuitenkin suorastaan erinomaisessa järjestyksessä. Vai mitä sanotte Lappalanjärven ulkoilualueesta: kolmen ja puolen kilometrin pituinen ihana hiekka- ja kallioranta, johon aurinko paistaa aamusta il-

lisäksi sinne on istutettu jalo- ja lehtikuusia ja näin suomalainen metsä on saanut koristeellisen puistomaisen tunnun. Toisin paikoin metsä muuttuu punakylkiseksi, valoisaksi männiköksi, toisin paikoin taasen romanttiseksi valkeakylkiseksi koivikoksi. Siellä täällä kulkee polku aukean reunaa, johon on äskettäin istutettu uutta metsää. Samoilu tämän rantakaistan polkuja ja teitä myöten muodostuu todelliseksi

tehty metsäosaston toimesta huomattavia uudistus- ja parannustöitä. Hautalan kylätien varteen on tasoitettu viisi pysäköintipaikkaa. Leirirannan vieressä on telttailualue ja toinen rannan länsipäässä. Niiden väliin jää kaksi uimarantaa. Tiet, polut, pysäköintipaikat, telttailualueet ja uimarannat on viitoitettu, joten ensikertalaisellekaan ei oikean paikan löytäminen tuota vaikeuksia varsinkin jos hän käyttää vielä apu-

Ulkoilualueen luonto on sekä vehmasta että karua

Leirialueen saunarannassa on venevalkama ja pitkä laituri

oppitunniksi, joka herättää rakkautta ja kunnioitusta luontoa kohtaan.

Ilman tällaista luontoa kunnioitettavaa mielenlaatua ei koko alueelle saisi mennäkään. Se ei ole tarkoitettu pahatapaisten ja huonokäytöksisten ihmisten oleskelupaikaksi, vaan sellaisten, jotka pitävät luontoa parhaana ystävänä. Ja tämä on käytännössäkin helppoa, koska alue on nimenomaan kunnostettu ja varustettu ulkoilualueeksi.

Lappalan ranta on ollut yhtiöläisten käytössä virallisena leiri- ja ulkoilualueena 1930-luvulta lähtien. Jo tuolta ajalta on peräisin alueen Valkealan kirkon puoleisessa päässä sijaitseva leiriranta tulisijoineen ja muine rakennelmineen. Sotien jälkeen sinne rakennettiin myös hirsinen sauna. Sittemmin alueen muukin käyttö on yhä enemmän yleistynyt ja jotta nykyinen tarve voitaisiin tyydyttää, on tämän kevään ja alkukesän aikana alueella

naan Tiedotuslehden mukana jaettava aluetta esittävää piirrosta.

Rantahiekoilla ja telttailualueilla on yhteensä 13 muurattua tulisijaa ja niitä varten on pysäköintipaikoille varattu pilkottuja puita. Myös kuivien risujen polttaminen näissä rantaliesissä on luonnollisesti sallittu. Sen sijaan tulen sytyttäminen muualle on ehdottomasti kielletty. Samoin on välttämättä käytettävä rannan läheisyyteen rakennettuja käymälöitä.

Lappalanranta on entistä paremmin varustettuna valmis ottamaan vastaan yhtiöläiset kesän viettoon ihanan luonnon pariin. Tähän ystävälliseen vastaanottoon liittyy kuitenkin harras toivomus: Kunnioitakaa luontoa, ylläpitäkää hyvää järjestystä ja osoittakaa muutenkin moitteetonta käytöstä. Sillä tavoin Lappalanranta säilyttää kauneutensa ja vetovoimansa ja tulee yhtiöläisille yhä läheisemmäksi.

Rantajyrkanteiltä löytää komeita näköalapaikkoja

Hallalaispoikien 'ensiaskelaita' meren ja veneiden tuntumassa

Hallalaisia veneenrakentajia ja kalamiehiä

laansa uitellen ja oikeasta moottoriveneestä haaveillen. 'Rälläkästä' eli pikkumoottorista sitä aikaa myöten iän karttuessa aloitetaan ja vuosien päästä pikkupojan toivekin toteutuu ja mies on hienon, parhaimmassa tapauksessa itse valmistamansa moottoriveneen omistaja. 'Tyvestä puuhun nousemaan'-sanonta on tässä tapauksessa paikallaan. Merta ja ve-

työnjohtaja Åke Halmeen. Hän kertoi aloittaneensa veneen rakentamisen maaliskuussa ja kohta oli vesillelasku käsissä. Kauan hän oli pohtinut, uskaltaisiko ryhtyä moiseen urakkaan, koska ei aikaisemmin ollut veneitä rakentanut, mutta tuumasta tuli kuitenkin tosi.

— Eihän sitä pääse muuten hallalaisen kirjoihinkaan. Malli otetaan

Tokkopa useallakaan paikkakunnalla koko asujamiston vapaa-ajan vietto suuntautuu niin yksimielisesti samojen harrastusten pariin kuin Hallassa. Hallan saarta ympäröivä meri on muodostunut avainsanaksi vapaa-ajan vietosta puheen ollen. Kun hallalainen menee 'ulos', hän menee merelle. Kun hän askartelea iltapuhteella, syntyy näppäristä kärsistä veneitä, suuria ja komeita meriveneitä. Hallalainen viihtyy merellä. Hän kalastelee omaksi ilokseen tai pysyäkseen kalaisessa ruoassa ympäri vuoden. Saaren naisväki on mukana miesten myötä. Joukolla kokoonnutaan lauantaipäivisin venerantaan, josta suunnataan veneen kokka kohti toisia saaria, kohti manteretta, kohti kesämökkejä ja uimarantoja. Meri merkitsee hallalaisille 'ulospääsyä' myös henkisessä mielessä.

Hallalainen pikkupoika viettää aikaansa meren äärellä laudanpa-

Nyt ollaan jo näin pitkällä. Suojaisessa venevalkamassa on turvallista opetella vesillä liikkumista.

neenrakentamista koskevista asioista mies kuin mies Hallassa on asiantuntija. Sen totesimme ryhtyessämme juttusille hallalaisten kanssa. Ensimmäiseksi meidät ohjattiin askartelupajaan, jossa veneiden rakentaminen on pääasiallinen artikkeli ja siitä kertoo askartelupajan seinään tehty suurikokoinen ovikin.

Uuden uutukaisen moottoriveneensä vieressä viimeistelytyötä suorittamassa tapasimme korjauspajan

tavallisesti vanhoista hyviksi tunnetuista veneistä, tehdään piirustukset ja laskelmat ja kokeneiden veneenrakentajien avulla suoriudutaan 'selville vesille'. Kaunissaaresta kotoisin oleva etevä veneentekijä Eino Korppas, joka työskentelee Hallassa kirvesmiehenä, on antanut hallalaisille hyvät mallit ja neuvot. Tämän veneen kaaret ovat saarnea, joka on taipuisampaa kuin tammi. Kyljet ovat mäntyä, perä mahonkia.

Naulaamiseen on käytetty kupari-niittejä. Veneeseen on tarkoitus laittaa perämoottori, mutta koska tätä venettä tullaan käyttämään pääasiassa kesämökillä kalastukseen, on soutumahdollisuuskin otettu huomioon. Sen takia vene on tehty kapeahkoksi. Veneen pituus on 4,75 m ja peräpeilin leveys 1,1 m. Tällainen vene maksaisi valmiina ostettuna n. 45—50 000 mk, kun sen sijaan itse tehtynä tulee tarpeiden hinnaksi n. 18 000 mk. Tavallinen 15—16-jalkainen merivenekin maksaa n. 40 000 mk. Aika tässä työssä on hyvin mennyt eikä ole työtunteja tullut laskettua, lisäksi työnjohtaja Halme tyytyväisen katseen samalla hipaistessa uutuuttaan kiiltävän 'jollan' pintaa.

Askartelupajassa oli tekeillä toinenkin vene, josta tosin saimme ihailia vasta runkopuuta, joka uljaana kuin viikinkilaivan keula kohosi ylöspäin. Se antoi kuitenkin katsojalle aavistuksen veneen kunioitusta herättävistä mitoista: pituus 7,7 m ja leveys 1,98 m. Tämän keskimootorilla varustettavan veneen tekijä oli särmääjä Aulis Valkonen, kokenut veneenrakentaja. Suunnilleen vuoden kuluttua hän arveli veneen olevan valmis vesillelaskuun.

Merinäkömä Hallan saaresta
Kotkaan päin

Hallalaisten askartelupaja on veneveistämö. Åke Halmeen vene on vesillelaskua vaille. Komea kokkapuu kertoo, että Aulis Valkosella on tähtäimessä suuren moottoriveneen teko.

— Täällä askartelupajassahan me veneitä yhteisvoimin rakennamme ja jokaisesta valmiista veneestä yhdessä iloitsemme. Täällä on hyvää tilaa valmistaa suuriakin veneitä. Lähes jokaisella hallalaisella perheellä on vene, 'vanhalla' hallalaisella ainakin, kertoi Aulis Valkonen.

Askartelupajasta suuntasimme kulkumme venevalkamaan, jossa kellui kolmattakymmentä venettä, suurimmaksi osaksi hallalaisten käsissä syntyneitä. Siinä oli isoja ja pieniä jollia ja moottoriveneitä, jotka laituriin kiinnitettyinä keinahtelivat auringon paistaessa niiden kylkiin täydeltä terältä. Metallimies Juho Savolaisen moottoriveneen mahonkiset laidat loistivat punaisenruskeina ja kielivät jo kauaksi, ettei sen vesillelaskusta varmaan-kaan ollut kulunut pitkälti aikaa.

— Viime lauantaina se miehissä kuljetettiin rantaan ja asiaankuu-

luvin seremonioiden kastettiin, puhe pidettiin, rommipullo rikottiin ja 'Ellu' tuli veneen nimeksi. Vesillelaskutilaisuudet ovat juhlahetkiä.

Juho Savolainen on paljasjalkainen hallalainen ja sukuperintöä ovat taito ja kätevyys. Hänen käsistensä on lähtenyt useita komeita veneitä. Tässäkin laiturissa niitä oli kaksi. Tämän viimeksi valmistamansa veneen kimpussa hän oli ahertanut 950 tuntia ja tarpeiden hinta nousi 50 000 markkaan. Moottorin hinta oli 160 000 markkaa, joten koko veneen hinnaksi tulee yli 200 000 markkaa. Se on sievoinen omaisuus, mutta kaikista uhrauksista huolimatta tavoite on saavutettu ja haave toteutunut. Vaivanpalkat tulevat moninkerroin korvatuiksi, onhan tie nyt auki taivasta myöten kulkea mielin määrin meren selkää ja kohti ulapoita.

— Syksyn tullen nostetaan veneet rannalle ja peitellään odottamaan

Venevalkamassa on varsinkin viikonloppuina vilkasta

Mies ja hänen merellinen ajokkinsa. Juho Savolainen valmistamansa moottoriveneen ohjauspyörän ääressä.

kevään tuloa, jolloin vedet aukenevat ja mieli palaa merelle, kertoi Juho Savolainen.

Rantalaiturilla juttellessamme alkoi väkeä saapua hiljalleen veneiden luokse. Pentti Valkonen tovereineen oli lähdössä kalareissulle, joka ulottuu aina ulkomerelle saakka. Illalla lasketaan verkot ja moottoriveneessä yövytään. Sunnuntai-aamuna koetaan pyydykset ja illan-suussa saavutaan saaliin kanssa jälleen kotirantaan virkistyneenä, rau-

Kanttari Toivo Nenonen tietää missä hauki kutee ja mistä 'Antti ohvenia antaa'

hoittuneena ja valmiina aloittamaan uusi viikko sahan melussa.

— Kyllä se on niin, että koko viikon tätä lauantaista odottaa, että pääsisi taas lähtemään merelle. Niin se on veriin mennyt, totesi Pentti Valkonen ja moottorivene alkoi kalamiehineen hiljalleen liukua laiturista ollen kohta jo kaukana ulapalla.

Toinenkin ahkera kalastaja oli

nelma on herkkä ja ainutlaatuinen.

Maaliskuusta lähtien ovat Toivo Nenosen verkot vedessä ja niitä koetaan niin kauan kuin olosuhteet merellä sallivat.

— Vaikka oisi jouluaatto, jos verkot ovat vedessä, niin kyllä tämä poika lähtee kurkistamaan, oisko tullut kalaa, innostui Nenonen kertomaan. Olen kalastellut pikkupojasta lähtien. Puulaveden rannalla

saapunut rantaan, kanttari Toivo Nenonen, Amerikoissa syntynyt ja Hallaan kotiutunut mies, jolta juttu luisti herevästi.

— Varmaankaan maisema ei missään aamuauringon noustessa ole niin kaunis kuin Hallan vesillä, kun vedenpinta on tyyni kuin peili ja aurinko nousee hiljalleen aamun äänettömyydessä, kun sorsat heräävät ja unenpöppörössä laskevat vesillä liikkujan aivan lähelleen. Silloin tun-

asuessamme siihen oli hyvät mahdollisuudet. Verkot ja muut pyydykset teimme itse ja siinä sitten on kouliintunut, ettei enää osaa olla erossa kalastushommista. Kalaa meidän perheessä syödään jokaisella aterialla, eikä vaimokaan ole vielä kyllästynyt perkaamiseen.

Katselimme kuinka tottuneesti naisväki osasi tehtävänsä vesille lähdetäessä. Ei siinä tarvittu miesväen taholta antaa määräyksiä,

Kalastajia lähdössä valkamasta ulapalle

kaikki kävi ennakolta opitun ohjelman mukaan.

— Hyvin he ovat treenattuja, kun vielä saataisiin heidät oppimaan, että tulisivat yhtä aikaa miesten kanssa rantaan. Heillä on olevinaan sitä touhua kotona, niin että miesväki saa aina rannassa heitä odotella.

Toivo Nenonen kuuluu Karhulan Kalastusseuraan, jolle yhtiöt ovat korvauksetta luovuttaneet vesialueensa ja sen lisäksi sen hallussa on kolmen kylän vedet.

— Jokaisella seuran jäsenellä saa olla kolme verkkoa. Kalastusta harjoitetaankin etupäässä verkoilla. Haukia ja kuhia näistä vesistä nousee. Vuonna 1953 sain 10,5-kiloisen hauen, kertoi Toivo Nenonen.

Vähitellen olivat veneet laiturissa harventuneet, kun hallalaisperhe ja kalaporukka toinen toisensa jälkeen lähti viikonlopun viettoon. Juho Savolaisen moottoriveneestä käsin oli meilläkin tilaisuus nähdä Hallan saari mereltä päin ja tuntee oma-kohtaisesti merelle lähtemisen ilo. Hallalaisten veneenrakentajien ja kalastajien parissa vietetty lauantapäivä oli antoisa ja kehoittamme-kin jokaista näissä asioissa neuvoa kaipaavaa suuntaamaan kulkunsa Hallaan. Sieltä ne asiantuntijat löytävät.

Astmasta ja allergisesta nuhasta

Hengitysteillä on allergian eli yliherkkyyden suhteen suuri merkitys. Pääsevähän tätä kautta hengitysilmassa aina esiintyvät epäpuhtaudet, kuten kaasut, pölyt, taudinaiheet ym. tunkeutumaan suoraan elimistöön. Hengityselimistöissä (nenä-nielu-keuhkot) ovat monet peräkkäin porrastetut puolustusjärjestelmänsä näitä sisääntunkeutujia vastaan ja se selviytyykin tässä ikuisessa taistelussa yleensä voitokkaasti — toisin sanoen emme huomaa koko taistelua. Kuitenkin muutamalla prosentilla ihmisistä kehittyy hengityselimistöissä voimakas reaktio jotakin tai joitakin näitä aineita vastaan. Tällöin puhumme astmasta ja allergisesta nuhasta.

K e u h k o a s t m a s s a (asthma bronchiale) sana 'asthma' tarkoittaa kohtauksittain esiintyvää hengenhädistystä. Hengitys pihisee ja vinkuu, kun keuhkoputket ja pallea kouristuksenomaisesti supistuvat, hengitysteiden limakalvot turpoavat erittäen sitkeää limaa ja vointi tuntuu perin tukehduttavalta hengityksen — etenkin uloshengityksen — vaikeutuessa. Jokainen näistä osatekijöistä on vaihtelevassa määrin syynä astmakohtauksen syntyyn. Hoidon tarkoituksena on poistaa ne mahdollisimman nopeasti.

Puuttumatta tarkemmin astmakohtauksen hoitoon, jossa käytetään voimakkaita ja lyhyen aikaa vaikuttavia lääkkeitä (joko ruiskeina, suun kautta tai keuhkoihin sumutettuina) ovat seuraavat tiedot hoitavalle lääkärille tärkeitä. Tarkka ja yksityiskohtainen selostus taudin alkamisesta, esiintymistiheydestä ja -paikasta voivat antaa viitteitä allergisoivan tekijän löytämisessä, joka monasti on kuin salapoliisityötä. Perusteellinen yleistutkimus, laboratoriotutkimukset sekä keuhkojen, nenän, poskionteloiden ja hampaiden röntgenkuvaukset ovat välttämättömiä. Usein infektio piilee kita- tai nielurisassa, munuaisissa, sappirakossa, naisilla lantionelimissäkin. Iholla suoritetuilla ns. lappukokeilla (ihotestaus) on tärkeä merkityksen-

sä, samoin ihonalaisilla ruiskeilla. Kärsivällisesti tutkien, tietoja kyselyn ja saatuja tuloksia johdonmukaisesti soveltaen voidaan monessa tapauksessa saada allergian aiheuttaja tai aiheuttajat selville.

Allerginen nuha on toinen yleinen hengitysteiden yliherkkyyssairaus. Se voi esiintyä joko läpi vuoden jatkuvana kroonisena nuhana tai ns. heinänuhana, tavallisimmin kesäaikana. Tämä muoto nuhasta onkin yleisesti tuttu. Puiden ja niittykasvien kukkimisaikana puhkeava, aivastuttava nuha vuotavine nenineen ja tulehtuneine silmineen aiheutuu ilmassa leijuvasta kasvien siitepölystä. Timoteiliikaherkkyys on Suomessa tavallisinta, mutta myöskin koivun tai mykerökukkaisen kasvien siitepöly on toisinaan tällaisen reaktion syynä. Ihotestauksessa päästään heinänuhassa luotettavasti tulokseen epäselviltäkin näyttävissä tapauksissa.

Krooninen liikaherkkyys on sekä diagnoosin että hoidon kannalta vaikein. Nenä on miltei jatkuvasti tukossa, limakalvot pöhöttäneet ja nenäerite kirkasta, tippuvaa. Taudin kulku ja sen esiintymispiirteet eivät anna johtolankoja allergeenistä ja ihotestauksin on usein kielteinen. Tavallisesti ei löydetä mitään piilevää tulehduspesäketä.

Jos astman tai allergisen nuhan aiheuttajat saadaan selville, on paras hoito ns. spesifinen desensibilisatio, joka tarkoittaa elimistön reaktion hillitsemistä kyseistä ainetta kohtaan. Tämä tapahtuu pitkäaikaisella ruiskesarjalla (ihon alle) nousevin lääkeannoksina. Epäselvissä tapauksissa on kortisoni-, ACTH- tai antihistamiinihoidoilla suotuisa vaikutus. Vaikeita tapauksia varten on saatavissa pätevää hoitoa allergiasairaalassa Helsingissä. Valitettavasti ovat tämäntyyppiset sairaudet nykyisin yleistymässä. Tätä voitaneen pitää kulttuurin ja kehityksen yhtenä varjopuolena.

T e h t a a n l ä ä k ä r i

Koetalomme nousee
kallioperustalle

Högforsin koetalo

Lehtemme viime numerossa kerroimme Helsingin maalaiskuntaan Vaaralaan rakennettavasta omakotitalosta, jonne Högforsin Tehdas toimittaa kaikki ne lämpö- ja saniteettialan tarvikkeet, jotka kuuluvat tehtaan tuotanto-ohjelmaan. Näin talo toimii tehtaan tuotteiden tutkimuspaikkana ja siitä pyritään tekemään mahdollisimman hyvä mahdollisimman huokealla.

Kartoittaja Oiva Henrikssonin talon muuraustyöt ovat alulla. Talon peruskuoppaa tehtäessä jouduttiin kalliota poistamaan

vain n. 40 m³. Talo perustetaan kalliolle, sillä suurimmassa osassa talon rakennusala oli kallio näkyvissä. Ainoastaan osassa rakennuspohjaa jouduttiin kaivamaan irtomaata pois. Tällaisessa tapauksessa, jolloin rakennus ulottuu vaikkapa vain pieneltä osalta kallion päälle, on myös muissa nurkissa päästävä perustamaan kalliolle. Jos peruskallio on jossain kohtaa liian syvällä, on luovuttava kokonaan kalliolle perustamisesta ja valettava perustus kalliokin kohdalla sorakerroksen päälle. Jos osa rakennuksesta lepää kallion ja osa irtomaan päällä, syntyy taloon aina halkeamia epätasaisen painumisen seurauksena.

Perustuksia kaivettaessa on aina muistettava myös talon alle tulevien putkien sijoitus. Viemäriputket ja useimmiten myös vesijohtoputket

Perustuksia kaivettaessa on aina muistettava myös talon alle tulevien putkien sijoitus. Viemäriputket ja useimmiten myös vesijohtoputket

Rakentaja Henrikssonin tyttäret
uutta kotia 'muuraamassa'

Urakkamiehet pohjalaattaa
laskemassa

tulevat rakennuksen alle, joten kivijalkaan on näitä varten jätettävä aukot. Edelleen on betonilaudoituksen yhteydessä muistettava jättää aukot ilmanvaihtoventtiileitä, ikkunoita ym. varten, jos tällaisia yleensä tulee kivijalkaan. Samoin on betonivalun aikana syytä sijoittaa paikoilleen kaikki tarvittavat koukut tms. Näin välttää hankalalta korjaamis- ja proppaustyöitä. Koetalossamme perustus onnistui tältä osin hyvin, eikä jälkikorjauksia jouduttu suorittamaan. Tähän vaikutti osaltaan se, että talon rakennuttaja on ammatiltaan kartoittaja ja suoritti näin ollen mittaukset itse ammattimiehen välinein.

Koetalomme rakennustyömaalla tehtiin betonityöt kahdessa vaihees-

sa. Varsinainen kivijalka valettiin ensin ja rakennuskuoppa täytettiin soralla. Tasoitetun sorakerroksen päälle levitettiin eristyspaperi, ettei päällevalettavasta betonimassasta pääsisi kosteus imeytymään soraan liian nopeasti. Tämän päälle sijoitettiin lämmöneristyskerros. Siihen tuli 5 cm kevytsoraa ja 5 cm:n lastuvillalevy. Päällimmäiseksi valettiin varsinainen kulutuspinnoite 8 cm:n raudoitettuna laattana.

Viemärijärjestelmän lattianalainen osa tehtiin valmiiksi hyvissä ajoin ennen lattialaatan valua. Putket sijoitettiin ammattimiehen taidolla tarkalleen piirustusten mukaisiin paikkoihin. Viemäriputkina käytetään koetalossa Högforsin keskipakoisvaluna valmistettuja valu-

rautaputkia, jotka juotettiin yhteen lyijyliitoksilla. Likaveden saostuskaivoja on kolme ja niiden kannet kehyksineen ovat myös Högforsin valua.

Käydessämme viimeksi rakennuspaikalla oli seinien muuraus parast' aikaa käynnissä. Työn suorittaa kahden miehen 'urakkajoukko', jolla on yksi apumies. Talon päädyt muurataan puhtaista erikoistilistä, mutta muissa seinissä käytetään vanhoja puhdistettuja tiiliä, joita saa Helsingin purettavista taloista ostaa edullisesti. Koetalomme tiilet maksoivat rakennuspaikalle ajettuna 8 mk kappale.

Tulemme lehtemme seuraavassa numerossa selostamaan omakotitalomme vesikattovaiheita.

Pientä pakinaa suunnistuksesta

Viime vuosina me karkkilalaiset suunnistajat ja suunnistuksen ystävät olemme saaneet lukea: "Uusi osanottoennätys Karkkilassa SM-viesteissä", "Miesten SM-rasteilla Karkkilassa ennätysmäärä kilpailijoita", "Erinomaisen hienosti järjestetyt kilpailut Karkkilassa". — Miksi näin? Selitys tähän löytyy Karkkilan erityisen loistavista suunnistusmaastoista ja suunnistusta kohtaan tunnetusta innostuksesta. Onhan vaihtelua raskaan sisätyön

jälkeen lähteä metsään samoilemaan ja unohtamaan harmit metsän vaupaudessa. Iloisella mielellä sieltä palataan arkipäivän töihin.

Seuroissa on suunnistustoiminta vilkasta ainakin täällä Karkkilassa, jossa tähän toimintaan on hyvät edellytykset. Nykyisin on saatavissa lisäksi hyviä karttoja ja kun eri seurojen suunnistajien keskeinen toverihenki on hyvä, sujuvat harjoituskilpailut mainiosti. Vuorollaan kukin suunnistaja tekee reitin ja kilpailuissa on mukana 10—30 suunnistajaa.

Kevät ja syksy ovat suunnistuksen varsinaiset kilpailukaudet, mut-

ta myös talvella on latusuunnistus saavuttanut suuren suosion. Varsinkin Wilsckman-viesti on saanut suuret joukot liikkeelle. Viestiä on hiihdetty jo kahdeksana talvena.

Me suunnistajat täällä Högforsin Tehtaalla olemme ilolla todenneet tehtaan johdon suopean suhtautumisen tähän metsien urheiluun. Nuorten vanhemmille meillä olisi toivomus: Lähettäkää pojat ja tytöt harjoituskilpailuihin, joita seurat järjestävät. Mihinkään seuraan ei välttämättä tarvitse liittyä, sillä kaikki ovat tervetulleita mukaan. Me 'konkarit' opastamme mielellämme.

Tuleva veteraani

Omakotitontteja jaettu jälleen yhtiöläisille

Lehtemme tämän numeron liitteenä jaettavassa yhtiömme vuosikertomuksessa esitellään yhtiömme omakotirakennustoiminnan tuloksia, jotka ovatkin maininnan arvoisia. Rakensihan vv. 1947—1960 välisenä aikana 1 221 yhtiöläistä itselleen omakotitalon. Ja ettei harrastus ole tämän vuoden puolella suinkaan taantunut, siitä on takeena kuusaa-

kuluessa ennättänyt asuttavaan kuntoon. Uusia perustuksia on jälleen valettu runsaasti ja tällä kertaa ainakin 80 talon rakentaminen on hyvässä vauhdissa.

Lisäksi tulevat ne yhtiöläiset, jotka ovat tehneet vakaan päätöksen oman talon rakentamisesta. Heillä on jo tontti ja parhaillaan talosuunnitelmat tekeillä. Useilla on jo tule-

myös tarvikkeiden hankintaan. Toisarvoisissa pakoissa voidaan käyttää urakoitsijoilta ostettua jätelautaa ja lankkua sekä vanhoilta purkutuumion saaneilta rakennuksilta tiiliä. Tälläkin tavoin voidaan rakennuskustannuksia pienentää.

Viime vuonna yhtiö jakoi 42:lle omakotirakentajalle tontit. Silloin syntyi aivan uusia omakotialueita,

Tonttien arpominen Kymintehtaan sosiaaliosastolla käynnissä. Toimitusmiehinä sosiaalipäällikkö Veikko Salander (vas.) ja rakennusmestari Matti Haikola ja kennomies Mauno Liikkanen nostamassa tonttinumeroaan.

Rouvat Ebba Knihtilä (vas.) ja Eva Kuopias ovat luottaneet naiselliseen onneen arvanvedossa. Arvat on nostettu ja tässä piirroksen avulla tutkitaan tulevan kodin paikkaa. Taaempaa rakennustyömies Eino Parta odottamassa vuoroaan.

laisten ja voikkaalaisten osoittama rakentamisinto. Myös yhtiön taholta on asiaa autettu eteenpäin jakamalla jälleen lukuisasti uusia tontteja ja omakotien rakentajia tuetaan edelleen samojen periaatteiden mukaisesti kuin tähänkin asti.

Vuoden vaihteessa Kuusankosken tehtaiden omakotitilastossa oli 811 valmista omakotitaloa. Rakenteilla oli 57, joista neljä on alkuvuoden

valle kotipihalle ilmestynyt työkalukoppi, tonttia on raivattu ja helteisinä alkukesän päivinä on päästy rakentamistouhun makuun. Tunnetaan omista nahoissaan, että hikistä hommaa se on, mutta että ponnistukset samalla aivan ihmeellisellä tavalla kasvattavat sisua ja yritteliäisyyttä. Päämäärä on sen arvoisen, että kannattaa yrittää.

Rakentajien omatoimisuus ulottuu

nimittäin Pilkanmaahan Lohikadun eteläpuolelle, Kymenrantaan Mäkeläntien varteen ja Kymintehtaalla Kotiharjun metsikköön. Tänä vuonna on omakotitontteja jaettu jo 44: Kotiharjusta 22, Mäkeläntieltä 3, Pappilanelloilta 2, Kymenrannasta 6 ja Multamäentien varrelta 11. Arvottavat tontit on numeroitu ja hakukkaat ovat arvannostolla ratkaisseet, mikä tontti on tuleva kulle-

kin. Sikäli nämä ovat mukavia arpajaisia, että jokainen arpa voittaa.

Myös Kuusankosken tehtaiden toimihenkilöiden keskuudessa on inostuttu omakotirakennustoimintaan ja heidän taholtaan on esitetty yhtiölle toivomus tonttien saamisesta. Aluetta on etsitty ja päädytty Tähteenkadun ja Kirjakaupanmäen läheisyydessä sijaitsevaan Melkunmäkeen. Kauppalan rakennusviranomaiset ovat paikan puolestaan hyväksyneet ja arkkitehti Maija Mikkonen on tehnyt alueelle alustavan asemakaavasuunnitelman. Se käsittää 22 omakotitonttia sekä tontit neljälle rivitalolle, joihin kuhunkin on suunniteltu viisi asuntoa. Tonttien anojat ovat puolestaan pitäneet tätä aluetta hyvänä ratkaisuna ja ovat jo alustavasti sitoutuneet yritykseen mukaan. Hankkeen toteutuminen tietysti edellyttää, että alue kokonaisuudessaan rakennetaan, koska sinne on vedettävä vesijohto ja viemäriverkosto.

Omakotirakennustoiminta, joka yhtiöläisten piirissä Kuusankoskella ei ole yhtenäkkään vuonna osoittanut herpautumisen merkkejä, mutta jota esittävässä käyrässä on luonnollisesti huippuja ja tasaisempia vuosia, on silminnähävästi jälleen noususuunnassa, ja lähivuosien aikana syntyy varmaan lukuisia uusia, ajanmukaisia ja kauppalaamme kaunistavia omakotitaloja.

Kutomaföiden näyttely

Voikan seuratalossa oli 25–26. 5. Kymintehtaan ja Voikan kutomoissa valmistettujen töiden näyttely, joka oli jälleen erinomainen näyte yhtiöläisnaisten kätevyyydestä ja ahkeruudesta sekä tekstiilitaiteilija Annikki Salmen pätevästä ohjauksesta. Oheinen kuva on näyttelysalista, jossa oli esillä verhoja, mattoja, erilaisia liinoja, joitakin ryijyjä ja tākänöitä, tyynyjä, tyynyliinoja, esiliinoja ja matkahuopia.

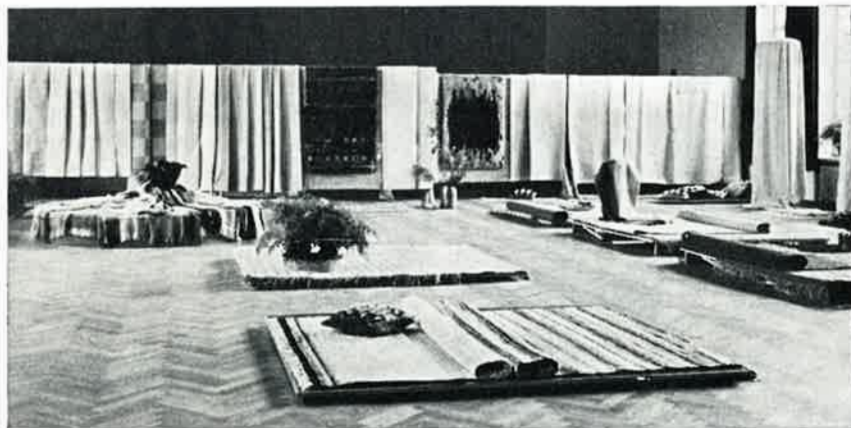

HÖYRYOSASTOLAISET INNOKKAITA HIIHTÄJIÄ

Näin keskikesän heleänä vesisuk-sikautena lienee miellyttävää paneutua välillä vilvoittaviin asioihin ja tutustua menneen talven harrastushiihtoon. Hiihtoharrastus oli heikoista keleistä ja metsätöistä huolimatta erittäin vireää. Voikkaalla saavutettiin aikuisten kohdalla uusi ennätys 6 956 käyntiä ja Kymintehtaalla kaikkien aikojen toiseksi parhain tulos. Käyntejä oli yhteensä 42 427. Ennätys viime vuodelta oli 46 189. Palveluksessa olevia oli mukana Kymintehtaalla 781 ja Voikkaalla 449 ollen molemmat luvut uusia ennätyksiä. Viiden arvan vaatimuksen suoritti 266 henkilöä, joista Kymintehtaalla 150 ja Voikkaalla 116.

Urheiluyhdysmiesten kokouksessa syksyllä päätettiin kokeilla harrastushiihdossa osastojen välistä prosenttikilpailua. Kärkipäässä muodostui kamppailu kireäksi ja Voikkaalla sai kaksi parasta osastoa ilman hyvityskertoimiakin 100 %:n tuloksen. Molemmilla tehtailla olivat höyryosastolaiset aktiivisimpia vieden prosenttipalkinnot. Kärkipään järjestys muodostui Kymintehtaalla seuraavaksi: höyryosasto, teknillinen osasto, sähköosasto, konttori ja klooritehdas sekä Voikkaalla höyryosasto, Sampohiomakivitehdas, konttori, selluloosatehdas ja paperitehdas.

Kuvamme on Voikan höyryosastolta palkintojenjaosta, jonka toimittivat rva Lempi Ahonen, sosiaalivirkailija Keijo Jokiranta ja mestari Veikko Nurminen (oik.)

Tohtori Anna-Kaarina Aalto
puhui eläkeläisille mielenterveydestä

Eläkeläisten keväťjuhlia

"Eläkeläisten keväťjuhla on varmin kevään merkki", mainitsi yhtiön rakennuspäällikkö Sven-Åke Lemström toivottaessaan puoleen tuhanteen nousevan eläkeläisten joukon tervetulleeksi keväťjuhlaan Koskelassa sunnuntaina huhtikuun 23 päivänä.

Juhlapaikalle oli alkanut virrata väkeä jo hyvissä ajoin ennen juhlan alkamista, sillä täytyihän olla varattuna aikaa myös tuttavien ja entisten työtovereiden tapaamiseen ja kuulumisten vaihtamiseen. Kaksi kertaa vuodessa vietettävät eläkeläisjuhlat, keväťjuhla ja joulujuhla, ovat eläkeläisten elämässä jo edeltäpäin hartaasti odotettuja tapahtumia.

Tämänkertaisen keväťjuhlan aloitti Kuusankosken Orkesteri soittamalla maisteri Veikko Talven johdolla Schubert-säveliä. Kuusaan Ladun tanhuryhmä esitti Karjalan katrillin ja Schottischin. Sen jälkeen kuultiin Kaiku-kuoroa. Kuoro lauloi johtajanaan rva Hilka Norkamo Moringin Alppilaulun, Södermanin Talonpoikaishäät ja Raitalan Pihlajien.

Juhlapuheen piti tri Anna-Kaarina Aalto aiheenaan mielenterveys. Hauskassa ja lennokkaassa puheessaan hän tähdensi mielialan merkitystä terveyden ja kunnon säilymisessä. Nykyisin kaikkien alojen luonnonvastainen kiihkeä rytmi vie ihmiset kauaksi Jumalasta; unoh-

Rakennuspäällikkö Sven-Åke Lemström
lausui eläkeläiset tervetulleeksi
Koskelassa

detaan hengen merkitys. Ihmisten hermot kuluvat riekaleiksi ja henkiset masennustilat vievät elämänhalun. Ollaan väärinymmärrettyjä ja katkeria, otetaan elämä liian raskaasti ja luodaan sillä tavalla pohja myös fyysillisen terveyden huononemiselle. Syytetään työtä, vaikka tosiasiaassa tarpeellisten ponnistelujen puute heikentää terveyttä. Sen sijaan iloinen mieli ja nuorekas henki, optimistinen suhtautuminen tulevaisuuteen, toiminta ja turhien murheiden unohtaminen pi-

Tarkkaavaista yleisöä Koskelan salissa

tävät ihmisen vireänä ja terveenä. Puhuja muistutti kuulijoiden mieliin Henry Fordin mietelauseen: "Minä uskon Jumalan hoitavan asioitani ja uskon myös, ettei hän tarvitse minun neuvojeni". Tämä lause sopii ohjeeksi jokaiselle kuljettaessa kohti mielenterveyttä.

Juhlan loppuosassa katseltiin taiteilijapari Ritva ja Teuvo Juutin jonglööriesityksiä, jotka riemastuttivat taituruudellaan. Kuusankosken Näyttämön esittämään Artturi Leinosen näytelmään 'Miehet asialla' päättyi kevätkuuhla. Tuliaispuusit kainalossaan ja valoisin mielin palasivat eläkeläiset juhlasta koteihinsa.

Voikan seuratalossa vietettiin eläkeläisten kevätkuuhlaa myös 23. 4. Yleisöä oli tähänkin tilaisuuteen kertynyt salin täydeltä. Kuusankosken Orkesteri aloitti juhlan soittoesityksellään. Apulaisisännöitsijä Olov Hixén piti tervehdyspuheen, jonka jälkeen Voikan Naisvoimistelijoiden pikkutyöt esittivät Nukkumattileikin. Voikan Sekakuoro lau-

Apulaisisännöitsijä Olov Hixén piti tervetuliaispuheen voikkaalaisille eläkeläisille

Hilpeä tunnelma vallitsi seuratalon salissa jonglööriin esiintyessä salintäyteiselle yleisölle

loi opettaja Paavo Laurikaisen johdolla. Taiteilijapari Ritva ja Teuvo Juutin nokkelat jonglööriesitykset hämmästyttivät katsojia. Tämän jälkeen syvennyttiin kuuntelemaan tri Anna-Kaarina Aallon puhetta, joka tässäkin juhlassa käsitteli mielenterveyttä. Puheen jälkeen laulettiin yhteisesti 'On kesän kirkas huomen' ja väliajalla tutustuttiin sosiaaliosaston jakamien 'kevätpussien' sisältöön. Ohjelmassa esiintyi vielä rva Liisa Rytteri, joka lauloi opettaja Laurikaisen säestämänä

Melartinin 'Miks' leivo lennät Suomehen' ja Hannikaisen 'Tulin onneni yrtitarhaan'. Voikan Naisvoimistelijat esittivät 'Valssiunelman', jonka kuten pikkutyttöjen esityksenkin oli ohjannut rva Liisa Paavola. Kuusankosken Teatteri esitti näytelmän 'Miehet asialla'. Yhteislauluun 'Jo joutui armas aika' päättyi tämä keväinen juhla. Rva Hilda Stenholm kiitti kaikkien eläkeläisten puolesta yhtiötä, joka jälleen oli muistanut eläkeläisiään järjestämällä heille virkistävän juhlatilaisuuden.

Högforsin eläkeläiset vieraisilla

Högforsin Tehtaan eläkeläiset olivat retkellä Kuusankoskella ja Vuolenkosken lomakodissa 31. 5.—1. 6. Sosiaalitarkastaja Alli Suominen ja Karkkilan seurakuntasivaren hoivissa oli 29 vanhusta lähtenyt kesäiselle retkelle. Iso kahvipannu oli keitetty täyteen kahvia, joka nautittiin tulomatkalla luonnon helmassa. Kuusankoskelle saavuttiin keskipäivällä. Koskelaan oli katettu aamiaispöydät valmiiksi vastaanottamaan vieraita. Sosiaalitarkastaja Toini Iivanainen ja tekstiilitaiteilija Annikki Salmi toivottivat vieraat tervetulleiksi. Yhdessä nautitun aamiaisen jälkeen esittivät Vanjärven eläkeläiset lauluja, jotka oli sepittänyt Vanjärven vanhainkodin johtajatar rva Hilma Snellman. Vanhukset ihailivat Koskelan ikkunoista avautuvia Kymijoen maisemia ja tehdasnäkymiä. Monessa yhteydessä eläkeläiset toivat esille yhtiötä kohtaan tuntemansa tyytyväisyyden ja kiittolisuuden. Nytkin heille oli suotu tilaisuus tähän tutustumis- ja virkistysmatkaan.

Kuusankoskelta matka suunnattiin Vuolenkoskelle. Nti Annikki Salmi seurasi oppaana matkalaisia. Kesäisen luonnon halki suoritettun matkan jälkeen saavuttiin iloisina ja reippaina lomakotiin, jossa aluksi tutustuttiin lomakodin kauniiseen ympäristöön ja saunaan. Makoisat löylyt nautittiin ja hilpeän mielialan vallitessa kokoonnuttiin päivällispöytään. Iltaa vietettiin seurustellen, leikkien ja laulaen. Antoisan ja virkistävän päivän päätteeksi kokoonnuttiin iltahartauteen, jossa vanhuksille puhuivat nti Salmi ja seurakuntasivari. Seuraava aamupäivä vietettiin ulkosalla leikkien ja kilpailun. Ennen kotimatkaa täytettiin iso kahvipannu matkajuomiseksi ja nti Alli Suominen hyvässä ja luotettavassa hoivassa palasivat vanhukset kotitankuun tyytyväisinä ja onnellisina.

Johannes Laitinen

Tauno Laatu

Sulo Sahlberg

Pitkääaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

JOHANNES LAITINEN

puiden latoja Voikan puuhiomolta tulee 22. 8. olleeksi 50 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 15. 4. 1895. Yhtiön palvelukseen Voikan sahalle hän tuli ensimmäisen kerran v. 1908. Sen jälkeen hän työskenteli myös ulkotyöosastolla ja tallilla siirtyen puuhiomon palvelukseen v. 1930.

EMIL LAMMINPÄÄ

viilaaja Kymin korjauspajalta tulee 19. 8. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 20. 1. 1900. Palveluksensa yhtiössä hän aloitti 14-vuotiaana Kymin ulkotyöosastolla. Sieltä hän neljän vuoden kuluttua siirtyi raitiotieosastolle ja v. 1955 Kymin korjauspajalle.

Hjalmar Åkerström

TAUNO LAATU

bobiinirullaaja Kymin paperitehtaalta tulee 9. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä 25. 4. 1902. Yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaalta hän tuli v. 1918. Hän on työskennellyt paperikoneilla erilaisissa tehtävissä. Nykyistä työtään hän on hoitanut v:sta 1960 lähtien.

SULO SAHLBERG

remminneuloja Kymin paperitehtaalta tulee 2. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä 27. 10. 1904. Yhtiön palvelukseen Kuusaan rakennusosastolle hän tuli v. 1920. Sen jälkeen hän työskenteli n. kolme vuotta korjauspajalla. Nykyiseen työhönsä hän tuli v. 1924.

HJALMAR ÅKERSTRÖM

Keltin voima-aseman hoitaja tulee 4. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 20. 2. 1900. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1917 Kymin selluloosatehtaalta. Sen jälkeen hän työskenteli Kymin ulkotyöosastolla, rakennusosastolla ja Kuusaan paperitehtaalta. Voikan sähköosastolle hän tuli v. 1923 ja siirtyi siel-

Hugo Salonen

tä vuorosähkömieheksi Kymin sähköosastolle. Voima-aseman hoitajana hän on ollut v:sta 1928 alkaen ensin Kuusaan saarella ja myöhemmin nykyisessä toimessaan Keltin voima-asemalla.

HUGO SALONEN

II keittäjä Voikan selluloosatehtaalta tulee 4. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä 17. 8. 1902. Yhtiön palvelukseen Voikan sahalle hän tuli v. 1917. Työskenneltyään eri osastoilla hän siirtyi v. 1932 Voikan selluloosatehtaalta, jossa on työskennellyt yhtäjaksoisesti lukuun ottamatta lyhyitä aikoja Voikan puuhiomolla, rakennusosastolla ja karbiditehtaalta.

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

ALBIN SOIKKANEN

autonapumies kuljetusosastolta täyttää 60 vuotta 27. 6. Hän on syntynyt Sul-kavalla. Asepalveluksensa jälkeen hän työskenteli pari vuotta kauppa-alalla. Yhtiöme palvelukseen hän tuli v. 1928 rakennusosastolle. Autonkuljettajaksi talousosastolle hän siirtyi v. 1930 ja sieltä edelleen kuljetusosastolle. Omakotitalo, joka sijaitsee Kouvolassa, on hänen vapaa-ajan harrastuksensa kohde.

ARVI PÖYSÄ

valimomestari Voikan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 30. 6. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1916 Kymin korjauspajalle. Työskenneltyään em. osastolla lyhyitä katkoja lukuun ottamatta vuoteen

Arvi Pöysä

1921 hän tuli v. 1922 valajaksi valimoon ja nimitettiin valimomestariksi v. 1929. V. 1952 hän siirtyi valimon mukana Voikkaalle. Hän on ollut aktiivisesti mukana Suomen Valimomiesliiton toiminnassa ja tehnyt mm. opinto- ja tutustumismatkan Saksaan tutustuen siellä suuriin valimoihin ja niiden toimintaan. Vapaa-ajat ovat kuluneet omakotitalon rakennuspuuhissa ja puutarhan hoidossa sekä kalastuksen parissa.

JUHO NIEMINEN

massankäsittelyosaston etumies Kymin paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 14. 7. Hän on syntynyt litissä. Yhtiön palvelukseen Voikan ulkotoimistolle hän tuli v. 1928. Kymin paperitehtaalta nykyiseen ammattiinsa hän siirtyi v. 1929.

TOIVO KARVONEN

vuoromestari klooritehtaalta täyttää 60 vuotta 26. 7. Hän on syntynyt Luumäellä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1928 Kymin rakennusosastolle. Palveltuaan eri osastoilla hän v. 1932 siirtyi klooritehtaalte ja nimitettiin v. 1960 vuoromestariksi. Hän on palvellut yhtiötä yli 30 vuotta. Hän on luumäkeläisten hyvin tuntema kalamies. Hän on rakentanut omakotitalon ja hyvin hoidetusta puutarhasta on Karvoselle tullut palkinto.

KALLE HELANDER

kennomies klooritehtaalte täyttää 60 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt Sippolas-
sa. Yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle hän tuli v. 1928. Klooritehtaalte hän siirtyi v. 1930. Nykyisin hän työskentelee keno-osastolla. Yhtiön palveluksessa hän on ollut yli 30 vuotta. Hänen harrastuksiinsa kuuluu kalastuksen ja metsästyksen ohella puutarhan hoito.

Juho Nieminen

YRJÖ JANSSON

konttoristi Voikan varastolta täyttää 60 vuotta 31. 8. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Käytyään keskikoulun Kouvolassa hän tuli v. 1917 työhön Voikan elintarvikevarastolle, mistä asevelvollisuutensa suoritettuaan siirtyi v. 1921 nykyiseen toimeensa. Hän oli aikoinaan innokas seuratoiminta- ja urheilumies ollen mm. Urheilu-Veikkojen perustajajäsen. Hän on saanut Urheilu-Veikkojen kultaisen, Suomen Painiliiton hopeisen ja Suomen Urheiluliiton pronssisen ansiomerkin ja on Urheilu-Veikkojen kunniajäsen. Nykyisin vievät vapaa-ajan kirjallisuus ja pitkät päivittäiset kävelyretket.

SULO VALSTI

korjausmies Kymin talousosastolta täyttää 60 vuotta 7. 9. Hän on syntynyt litissä. Hän on palvellut yhtiötä yli 40 vuotta Kymin rakennusosastolla ja sähköosastolla sekä Kuusaa voimalaitosrakennuksella ja v:sta 1952 alkaen talousosastolla.

FANNY MIKKANEN

siivooja Kymin talousosastolta täyttää 60 vuotta 9. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Hän on ollut yhtiön palveluk-

Toivo Karvonen

sessä yli 40 vuotta, aikaisemmin Kymin ulkotoimistolla ja v:sta 1938 lähtien talousosastolla.

KONSTA LAHTI

purkaja Voikan ulkotoimistolta täyttää 60 vuotta 11. 9. Hän on syntynyt Jaalassa ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1923, mistä lähtien on yhtäjaksoisesti työskennellyt samalla osastolla. Nuorempana hän oli innokas erämies, mutta nykyään vaatii oma puutarha kaiken vapaa-ajan.

ALFONS LINDBERG

preparaattori päälaboratoriosta täyttää 60 vuotta 15. 9. Hän on syntynyt Dragsfjärdissä. Hän työskenteli yhtiön Läskelän tehtailla, josta hän siirtyi Kymin tehtaalle. V:sta 1940 hän oli mestarina klooritehtaalla, v. 1942 hän siirtyi päälaboratorioon ja sen huolto-osastolle v. 1960. Hän on palvellut yhtiössä yli 28 vuotta. Vapaa-aikansa hän viettää mieluiten luonnon parissa, kävelen metsässä, liikkuen vesillä tai puutarhaa hoidellen.

VEIKKO TALVI

lehtemme vastaava toimittaja täyttää 50 vuotta 21. 6. Hän on ollut yhtiön palveluksessa v:sta 1951.

Kalle Helander

Sulo Valsti

Konsta Lahti

RAUNI SUURPÄÄ

purkaja ulkotyöosastolta täyttää 50 vuotta 26. 6. Hän on syntynyt Säkijärvellä, missä hän vietti koko nuoruutensa. V. 1946 hän asettui asumaan Valkealaan ja tuli yhtiön palvelukseen purkajaksi ulkotyöosastolle. Hänen harastuksiinsa kuuluu lähinnä puutarhailan hoito. Hänen asuntotilallaan on kymmenittäin omenapuita ja marjapensaita ja niiden vaaliminen vie vapaaajat.

EINO MAUNO

nuohooja Voikan talousosastolta täyttää 50 vuotta 26. 6. Hän on syntynyt Valkealassa. Työskenneltyään useaan eri otteeseen metsäosastolla hän siirtyi v. 1942 Voikan asuinrakennusosastolle nuohoojaksi. Nykyisin hän työskentelee talousosastolla muurarina ja talonmiesten lomittajana. Vapaa-ajat kuluvat Virtakivessä kalastuksen ja puutarhan parissa.

ESTER HAKKARAINEN

hylsänleikkaaja Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 27. 6. Hän on syntynyt Jaakkimassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1946 puutarhaan. Kymin paperitehtaalte ny-

Rauni Suurpää

kyiseen ammattiinsa hän tuli v. 1955. Hän kuuluu Kuusankosken Pelastusarmeijan kitarakuoroon.

ARVI SAINIO

kirvesmies Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 29. 6. Hän on syntynyt Sakkolassa. Ennen yhtiöme palvelukseen tuloaan hän työskenteli rakennustöissä eri yhtiöissä mm. Imatran Voima Oy:ssä. V. 1956 hän tuli Kymin rakennusosastolle.

MIRJAM ARPONEN

kirjuri Voikan korjauspajalta täyttää 50 vuotta 1. 7. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1936 Voikan ulkotyöosastolle. Oltuaan välillä poissa hän palasi v. 1942 em. osastolle ja siirtyi samana vuonna Voikan korjauspajalle.

VILJO HENTTONEN

alamies Voikan selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 6. 7. Hän on syntynyt Jämskessä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1946 Voikan ulkotyöosastolle, josta jo saman vuoden aikana siirtyi Voikan selluloosatehtaalte. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon oman kodin rakentaminen ja puutarhan hoito.

Viljo Henttonen

Viljo Pesu

Eino Mauno

VILJO PESU

veturinkuljettaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 11. 7. Hän on syntymään luumäkeläinen. 16-vuotiaana hän muutti Kuusankoskelle ja saman vuoden syyskuussa tuli yhtiön palvelukseen haapapuun vuolijaksi Saksanaholle. V. 1931 hän siirtyi raitiotieosastolle junamieheksi. V. 1935 hänet nimitettiin veturilämmittäjäksi ja v. 1951 veturinkuljettajaksi.

LYYLI HARTIKAINEN

paperisalin emäntä Voikan paperitehtaalte täyttää 50 vuotta 13. 7. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaalte hän tuli v. 1927, mistä lähtien työskenteli Kymin ja Kuusaan paperitehtailte vuoteen 1951. Uudelleen hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1960 nykyiseen ammattiinsa emännäksi Voikan paperisaliin. Vapaa-ajan harrastuksena on kuorolaulu.

MUISTO VANHATALO

levyseppä Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 17. 7. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen klooritehtaalte hän tuli v. 1942 ja siirtyi sieltä korjauspajalle v. 1948.

VILJO ANTILA

leikkuukoneenkäyttäjä Kymin paperitehtaalte täyttää 50 vuotta 25. 7. Hän on syntynyt Vehkalahdella. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1938 Kymin paperitehtaalte työskennellen useita vuosia rotatiokoneella ja rullauskoneella. Nykyisessä työssään hän on ollut v:sta 1949 alkaen.

TAUNO KYKKÄ

paperinlastaajan apulainen Voikan paperitehtaalte täyttää 50 vuotta 30. 7. Hän on syntynyt Viipurin läänin Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran Hallan Tehtailte v.

Lyyli Hartikainen

Viljo Anttila

Eino Vajja

1933, missä työskenteli n. 7 vuotta. V:sta 1951 lähtien hän on ollut jälleen yhtiön palveluksessa eri osastoilla ja nykyisessä ammatissaan n. vuoden. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon nuorempana hiihto, nykyisin omakotitalon rakentaminen ja kalastus.

EINO VAIJA

kirvesmies talousosastolta täyttää 50 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Hän tuli yhtiön palvelukseen Voikan uittotyömaalle v. 1929 ja on työskennellyt myöhemmin kirvesmiehenä Kymin rakennusosastolla ja v:sta 1952 alkaen talousosastolla.

SULO HOUNI

panostaja Voikan rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 14. 8. Hän on syntynyt Säkkiärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1949 Voikan rakennusosastolle. Työskenneltään 5 vuotta selluloosatehtaalla hän tuli uudelleen v. 1954 rakennusosastolle, missä toimii edelleen panostajan vastuullisessa tehtävässä. Tämä työ onkin hänelle tuttua jo parinkymmenen vuoden ajalta. Hän on nuoresta pojasta lähtien ollut innokas hiihtäjä. Palkintokaappi kotona todistaa monista hyvistä suorituksista.

YRJÖ RANTANEN

sähköasentaja Kymin sähköosastolta täyttää 50 vuotta 14. 8. Hän on syntynyt Tammelassa. Yhtiön palvelukseen oppilaaksi Kymin sähköosastolle hän tuli v. 1927. Asevelvollisuusajansa lukuun ottamatta hän on palvelut yhtäjaksoisesti samalla osastolla.

JULIUS OLLIKAINEN

muurari Voikan rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 15. 8. Hän on syntynyt Sortavalassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1946 muurariksi Voikan raken-

nusosastolle toimittuaan aikaisemmin samassa ammatissa eri työnantajilla jo 15-vuotiaasta pojasta lähtien. Nykyisin omakotitalo ja kesämökki Jukajärven rannalla täyttävät vapaa-ajat vaativan työn lomassa.

PENTTI TALVINEN

hissinkuljettaja Kymin paperitehtaan yankee-koneosastolta täyttää 50 vuotta 24. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palveluksessa hän oli ensimmäisen kerran vv. 1927—1929 maalarinoppilaana Kuusaan rakennusosastolla. V. 1935 hän tuli Kymin paperitehtaan palvelukseen leikkuukoneenkäyttäjäksi ja toimi myöhemmin rotatiokoneella apumiehenä. V:sta 1945 lähtien hän on ollut yankee-koneosastolla hissinkuljettajana.

VILJO HENTTU

voitelija Voikan selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 24. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1935. Työskenneltään eri osastoilla hän siirtyi v. 1946 Voikan selluloosatehtaalle. Vapaa-ajat ovat kulu-neet oman talon rakennuspuuhissa ja puutarhan hoidossa.

Sulo Houni

Ahti Hakalainen

AHTI HAKALAINEN

Kymin paperitehtaan ylimestari täyttää 50 vuotta 27. 8. Hän on syntynyt Antreassa. Käytyään keskikoulun hän oli harjoittelijana yhtiön palveluksessa Kymin rakennusosastolla, puuhiomossa ja paperitehtaalla. Vv. 1935—1937 hän kävi Tampereen teknillisen koulun ja toimi sen jälkeen vuoromestarina Kymin paperitehtaalla. Ylimestariksi hänet nimitettiin v. 1951. Vuosikymmenien aikana hän on osallistunut merkittäväällä tavalla yhdistys- ja urheilutoimintaan. 1930-luvulla hän kuului Kuusankosken Vedon pesäpallojoukkueeseen. Tältä ajalta hänellä on kolme Suomen mestaruutta ja useita armeijan ja suojeluskunnan mestaruuksia. Vuotuisissa pesäpallolun Itä—Länsi otteluissa hän on ollut mukana kuusi kertaa. Hän on kuulunut Vedon johtokuntaan ja toiminnut myös sihteerinä ja puheenjohtajana. Hän on ollut jäsenenä kauppalan urheilulautakunnassa ja osallistunut myös Kymintehtaan Mestarikerhon, Teknillisten Toimihenkilöiden liiton ja Kuusankosken Reserviupseerikerhon toimintaan ollen viimeksi mainitun sihteerinä. Seurakunnan Teollisuustoimikuntaan hän on kuulunut sen perustamisesta v:sta 1957 lähtien. Hän on ollut yhtiön tuotanto-

Kaino Salo

Tauno Vilen

Lauri Salonen

Väinö Virtanen

komitean jäsen. Tämän vuoden alusta hän on kuulunut kauppalanvaltuustoon. Molempiin sotiin hän otti osaa joukkueenjohtajana ja komppanianpäällikkönä.

KAINO SALO

jälkivuolija Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 29. 8. Hän on syntynyt Virroilla ja tuli yhtiön palvelukseen Voikan ulkotyöosastolle v. 1939. Sen jälkeen hän oli työssä pari vuotta muualla ja palasi takaisin yhtiöön v. 1941 Voikan rakennusosastolle. Haukasuolle hän siirtyi v. 1944, kuoripuristimen hoitajaksi Voikan selluloosatehtaalle v. 1949 ja Kymin selluloosatehtaalle v. 1954. Hän on työskennellyt kuorimossa jälkivuolijana, puiden purkajana ja kuorien käsittelijänä. Hän on osallistunut työväenjärjestöjen toimintaan ja toimii nykyisin Kymintehtaan työväentalon vahtimestarina.

TAUNO VILEN

viilaaja Voikan korjauspajalta täyttää 50 vuotta 31. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran Voikan ulkotyöosastolle v. 1927. Palveltuaan eri osastoilla hän siirtyi v. 1933 Voikan höyryosastolle työskennellen siellä viilaajana ja laitostmiehenä, kunnes v. 1955 siirtyi viilaajaksi Voikan korjauspajalle. Hänen vapaa-aikansa on kulunut viikonloppumökin rakennuspuuhissa ja kalastuksen parissa.

SALME PEUHU

Ky 5:n pakkaaja klooritehtaalta täyttää 50 vuotta 7. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1941. Muutamia katkoja lukuun ottamatta hän on palvellut yhtiötä eri osastoilla 15 vuotta. Tämän vuoden alusta lähtien hän on ollut Ky 5:n pakkaajana.

LAURI SALONEN

silinterimies Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 17. 9. Hän on syntynyt litissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1928 Kymin rautatieosastolle. Sen jälkeen hän työskenteli muilla osastoilla ja tuli v. 1934 Kymin selluloosatehtaalle tuhkan kuljetukseen, josta siirtyi pakkaajaksi ja toimii nykyisin silinterimiehenä. Hänen nuoruudenharrastuksiaan ovat hiihto ja nyrkkeily. Viimemainitussa hänellä on TUL:n Kymenlaakson piirin mestaruus. Nykyisin hän harrastaa kesäkalastusta omalla huvilallaan sekä hoitaa ja kunnostaa omakotitaloaan.

SIEVÄ LINDBERG

rakennustyöntekijä Voikan rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 19. 9. Hän on syntynyt Jaalassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1952 höyryosastolle. Nykyisin hän työskentelee rakennusosastolla pääasiassa muurarien apulaisena.

HALLAN TEHTAAT

VÄINÖ VIRTANEN

kirvesmies täyttää 60 vuotta 26. 7. Hän on syntynyt Heinolassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1921 lautatarhalle lajittelijaksi. Oltuaan välillä poissa yhtiöstä noin 8 vuotta hän tuli takaisin v. 1947, mistä lähtien hän on työskennellyt rakennusosastolla kirvesmiehenä.

SULO HIETANEN

veturinkuljettaja täyttää 60 vuotta 18. 8. Hän on syntynyt Mäntyharjulla. Yhtiön palveluksessa hän on ollut jatkuvasti v:sta 1935 lähtien, ensin lautatarhalla pikkuveturinkuljettajana ja v:sta 1951 lähtien kuljetusosastolla rautatieveturinkuljettajana.

SELIM PAJALA

sorvaaja täyttää 50 vuotta 8. 7. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1926 korjauspajalle sekatoihin. Työskenneltyään jonkin aikaa viilaajan apulaisena hän siirtyi rautasorvaajaksi v. 1931.

AUNE SIPILÄ

pintapöydän valvoja täyttää 50 vuotta 29. 7. Hän on syntynyt Kotkassa. Hän tuli yhtiön palvelukseen ensi kerran v. 1929 sahalle rimanheittäjäksi. Oltuaan välillä pariin otteeseen poissa yhtiöstä hän on työskennellyt yhtäjaksoisesti v:sta 1935 lähtien vuoroin sahalla ja jalostustehtaalla ja v:sta 1941 lähtien sahalla.

METSÄOSASTO

RAGNAR NORDSTRÖM

metsäosaston teknillisen toimiston konttoripäällikkö, majuri täyttää 60 vuotta 21. 6. Hän on syntynyt Oulaisissa ja käynyt koulunsa Oulussa. Vapaussodan katkaistua koulunkäynnin lukiossa hän antautui sotilasuralle reserviupseerina. Täydennettyään opintojaan hän suoritti kadettikoulun kurssin vv. 1927—1928. Väliaraha katkaisi sotilasuran 2. 12. 1944 ja sen jälkeen hän palveli vv. 1945—1946 tarkastajana Valtion Polttoainetoimiston Itä-Suomen tarkastuspiirissä sekä konttoripäällikkönä Kuopion hankintapiirissä ja Itä-Suomen tarkastuspiirissä. Yhtiöimme palvelukseen hän tuli tammikuussa v. 1947 Juankosken Metsäkonttorin konttoripäälliköksi ja v:n 1952 alusta nykyiseen toimeensa Saksalaan. Juankoskella hän otti osaa monenlaisiin vapaisiin harrastuksiin toimien monta vuotta Sctainvalidien Veljesliiton alaosaston ja Juankosken Kuo-

Ragnar Nordström

Väinö Hyttinen

Heikki Ranta

Veikko Laitinen

hun puheenjohtajana sekä Mannerheimliiton paikallisosaston sihteerinä. Mikkelissä hän kuului jäsenenä Mikkelin veropiiriin verolautakuntaan. Nuoruusvuosinaan konttoripäällikkö Nordström oli monien harrastusten mies, erikoisesti moottoriveneet, metsästyksen, kalastuksen, urheilun ja partiotoiminnan mainitaksemme.

VÄINÖ HYTTINEN

piirityönjohtaja Kuhmosta täyttää 60 vuotta 12. 7. Hän on syntynyt Kontiolahdessa. Jo 12-vuotiaana hän aloitti metsämiesuransa lähtiessään uittotöihin Pohjois-Karjalan uittoväylille. 16-vuotiaana hän meni Tornator Oy:n palvelukseen toimien työnjohtajan lähettinä ja apulaisena. Oltuaan asevelvollisuusajan jälkeen muutamia vuosia Metsähallituksen työmailla hän v. 1925 siirtyi A. Ahlström Oy:n palvelukseen metsätyönjohtajaksi Joensuun piiriin. V. 1930 hän meni Wiborg Wood & Co:n palvelukseen työnjohtotehtäviin Suojärven piiriin. Kymin Osakeyhtiön palvelukseen hän tuli v. 1936 metsätyönjohtajaksi Kuhmoon. V. 1946 hänet nimitettiin piirityönjohtajaksi Kuhmon piiriin. Toimittuaan lähes 25 vuotta samalla paikkakunnalla hän on tullut tuntemaan pitäjäläisensä ja rakentanut luottamukselliset suhteet heihin, jotka puolestaan ovat antaneet hänelle tunnustuksensa ja lempinimen "Hyvä mies Hyttinen". Samaa luottamusta ja arvontaa nauttien on hänet valittu Kainuun Metsä- ja Uittotyönjohtajat ry:n Itä-Kainuun yhdistyksen johtokuntaan, Kuhmon kirkkohallintokuntaan, Kaatuneitten omaisten Kuhmon osaston puheenjohtajaksi, työnantajien edustajaksi Kuhmon työvaliokuntaan, Kuhmon Osuuskassan hallintoneuvostoon sekä Kuhmon kantakirjaston toimikuntaan. Ajoittain hän on kuulunut myös Kuhmon taksoituslauta-

kuntaan. Hänen vapaa-ajan harrastukseensa on kirjallisuus.

LAURI JAUHIAINEN

laivan päällikkö täyttää 60 vuotta 23. 8. Hän on syntynyt Pielavedellä. V. 1932 hän tuli ajomieheksi yhtiön lisvedellä olevaan Hurtti-nimiseen hinaajaan ja sen päälliköksi v. 1935, jota tehtävää hän on sitten hoidellutkin jo 26 vuotta. Talvisin hän on toiminut työnjohtotehtävissä Savon hoitoalueella. Hänet tunnetaan ammattitaitoisena ja luonteeltaan rauhallisena laivan päällikkönä.

EINO POUTANEN

metsätyönjohtaja täyttää 60 vuotta 16. 9. Sulkavan litlahdessa. Hän on syntynyt Parikkalassa maanviljelijän poikana. Mieheksi vartuttuaan hän hoiti ensin kotitilaansa siirtyen sitten osuuskauppa-alalle, jossa palveli lähes 10 vuotta. Metsäala veti kuitenkin puoleensa ja v. 1942 hän meni Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n palvelukseen Simpeleelle, mistä v. 1943 siirtyi nykyiseen toimeensa nuoremaksi työnjohtajaksi Saimaan hoitoalueen litlahden piiriin. Hänen pääasiallisena tehtävänä on ollut litlahden tilaryhmän metsien hakuiden ja ajojen valvonta. Hänet tunnetaan ahkerana ja velvollisuudentuntoisena työnjohtajana, joka toiminnallaan on saavuttanut esimiestensä ja työtovereittensa luottamuksen. Nuoruudessaan hän otti osaa maanpuolustus- ja nuorisoseuratoimintaan. Erikoisharrastuksista mainittakoon kalastus.

ARVO SUIHKONEN

lastaustyömies täyttää 60 vuotta 20. 9. Hän on syntynyt Suonenjoella ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1930 lisvedelle Kymin Sahalle taaplaajaksi ja sahataran lastaajaksi. Sahan lopetettua toimintansa hän on toiminut etupäässä

puutavaran nosto- ja lastaustöissä. Erikoisharrastus: huumori.

ILMARI JÄNTTI

metsätyömies täytti 50 vuotta 12. 6. Keiteleellä. Hän tuli metsäosaston Savon hoitoalueen palvelukseen Kuketajan piiriin v. 1936, josta v. 1955 siirtyi nykyiseen Keiteleen piiriin. Hänet tunnetaan ahkerana ja tunnollisena työntekijänä, joka nauttii esimiestensä täyttä luottamusta.

HEIKKI RANTA

piirityönjohtaja täyttää 50 vuotta 1. 7. Juvalla. Hän on syntynyt Suoniemellä. Koulunkäyntinsä päätettyään hän antautui metsäalalle toimien Metsähallituksen palveluksessa vv. 1933—1934. Käytyään Tuomarniemen metsäkoulun hän tuli 20. 9. 1936 yhtiöme palvelukseen työnjohtajaksi Saimaan hoitoalueen Niittylahden piiriin ja nimitettiin sanotun piirin piirityönjohtajaksi 1. 1. 1945. Tästä toimesta hän 1. 1. 1950 siirtyi nykyiseen toimeensa Juvan piirin piirityönjohtajaksi. Hänen tehtäviensä pääpaino on ollut ostotoiminnassa. Hän on rauhallisella ja huumorintajuksella luonteenlaadullaan rakentanut erittäin hyvät suhteet metsänomistajiin. Velvollisuudentuntoisena ja oikeudenmukaisena miehenä hän on saavuttanut myös esimiestensä ja alaistensa täyden luottamuksen. Hänen erikoisharrastukseensa on kuorolaulu.

VEIKKO LAITINEN

metsätyönjohtaja täyttää 50 vuotta 7. 7. Tuusniemen Poutilanmäessä. Hän on syntynyt Leppävirralla. Oltuaan aluksi Halla-yhtiössä erilaisissa töissä hän tuli Kymin Osakeyhtiön metsätyönjohtajaksi Juantehtaan piiriin v. 1934. Tällöin hänen tehtäviinsä kuului hakkuu- ja ajo- töiden valvonta ostometsissä. V:sta 1938 lähtien hän on toiminut kesäisin

Gustaf Husman

uito- ja erottelutyömaiden työnjohtajana. Nykyään hänen tehtäviinsä kuuluu etupäässä metsien osto- ja hankinta-tehtävät. Hänet tunnetaan paikkakunnallaan rehtinä ja pystyvänä ostomiehenä, joka on saavuttanut metsänmyyjien, esimiesten ja työtovereiden täyden luottamuksen ja arvannon. Miellyttävänä ja sopeutuvana henkilönä hänellä on laaja tuttava- ja ystäväpiiri.

VEIKKO AUER

piirityönjohtaja Kajaanista täyttää 50 vuotta 19. 7. Hän on syntynyt Impilahdella. Käytyään keskikoulun hän harjoitteli metsäalalla Pitkäranta Oy:n palveluksessa. Valmistuttuaan metsätekniikoksi Nikkarilan metsäkoulusta v. 1938 hän toimi metsänhoidon neuvojana Lappajärven metsänhoitoyhdistyksessä noin vuoden, jonka jälkeen hän siirtyi Haapa Oy:n palvelukseen aluksi työnjohtajaksi, myöhemmin piirityönjohtajaksi Lahden piiriin hoitaen samalla laivauksen Viipurissa. Oltuaan vuoden Itä-Hämeen maanviljelysseuran asutustoimikunnan palveluksessa hän v. 1945 siirtyi yhtiömme palvelukseen Kainuun hoitoalueeseen, jossa hänet vuotta myöhemmin nimitettiin piirityönjohtajaksi Sotkamon piiriin. Piirien uudelleen jär-

Elis Laitinen

jestelyn yhteydessä hänet siirrettiin Murtomäen piirin piirityönjohtajaksi. Työtä pelkäämättömänä hän on täysin antautunut tehtäviensä hoitamiseen puutavaran hankinnassa yhtiön omista ja ostometsistä.

GUSTAF HUSMAN

metsäosaston Itäisen piirikunnan konttoripäällikkö täyttää 50 vuotta 6. 8. Kuopiossa. Hän on syntynyt Lapinjärvellä ja keskikoulun suorittuaan käynyt Tammisaaren metsäkoulun vv. 1930—1931. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1947 konttoripäälliköksi Saimaan hoitoalueeseen, josta hän v. 1952 siirtyi nykyiselle paikalleen Itäisen piirikunnan konttoripäälliköksi. Tässä toimessa hänen tarmokkuutensa ja tunnollisuutensa on ansainnut työnantajan täyden tunnustuksen. Varsinaisen työnsä ohella on konttoripäällikkö Husman aktiivisesti osallistunut vapaa-aikoinaan yhteiskunnallisiin harrastuksiin, joista mainittakoon Kuopion Pohjola-Norden, Kuopion Musiikkiopiston Kannatusyhdistys, Kuopion Tennisseura sekä Kuopio-Kvartetti, joissa kaikissa hän on toiminut puheenjohtajana. Kiintymys luontoon on vienyt hänet Kuopion Luonnonystävien Yhdistykseen, jossa hän on

Väinö Penttilä

toiminut taloudenhoitajana. Samasta harrastuksesta ovat osoituksena hänen riistanhoito- ja metsästysmatkansa syksyisinä sunnuntaina.

ELIS LAITINEN

metsätyönjohtaja Suonenjoen piiristä täyttää 50 vuotta 7. 8. Hän on syntynyt Suonenjoella yhtiön metsätyömiehen poikana. Jo nuoruudestaan alkaen hän työskenteli yhtiön taimitarha- ja metsänhoitotöissä sekä myöhemmin hakkuu-, uitto- ym. töissä vuoteen 1946, jolloin siirtyi Wärtsilä-Yhtymän metsätyönjohtajaksi. V. 1947 hän tuli jälleen yhtiömme palvelukseen metsätyönjohtajaksi Suonenjoen piiriin. Ahkerana, taitavana ja tunnollisena työssään hän on saavuttanut esimiestensä ja työntekijäin luottamuksen. Hän on harras luonnon ystävä ja taitava kalamies.

VEIKKO VÄNNI

metsätyönjohtaja täyttää 50 vuotta 29. 8. Viitasaaren Haaralassa. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1937 Viitasaarelle metsätyönjohtajaksi, jota tointa hoitaa edelleen. Hänen pääasiallinen työnsä on ollut omien metsien hakkauttaminen ja ajattaminen, leimaukset ja metsänhoitotöiden valvonta. Hänet tun-

Taavetti Määtänen

J. V. Salonen

Aino Liukkonen

Aili Poikolainen

netaan reippaana, töistään huolehtivana ja kykenevänä työnjohtajana, mitkä ominaisuudet ovat taanneet hänelle esimiesten ja työntekijöiden täydellisen luottamuksen. Hän on käynyt yhtiön metsätyönjohtajakurssin Sippolassa v. 1955.

VÄINÖ PENTTILÄ

piirityönjohtaja täyttää 50 vuotta 12. 9. Punkaharjun Turtianiemessä. Hän on syntynyt Ruotsinpyhtäällä ja aloitti jo 13-vuotiaana metsämiesuransa A. Ahlström Oy:n Karhulan tehtaan palveluksessa ollen välillä noin vuoden päivät v. 1929 Sörnäs AB:n palveluksessa. V. 1934 hän tuli yhtiöömme metsäharjoittelijaksi Kymen hoitoalueen Voikosken piiriin. Käytyään vv. 1935—1937 Evon metsäkoulun hän tuli v. 1937 työnjohtajaksi Saimaan hoitoalueen Turtianiemen piiriin. V. 1938 hänet nimitettiin sanotun piirin piirityönjohtajaksi. Hänen tehtävänsä ovat pääasiallisesti suuntauneet ostotoimintaan. Hän on rauhallisella ja ystävällisellä luonteensaadullaan rakentanut erittäin hyvät suhteet metsänomistajiin, joiden luottamuksen hän on voittanut puolelleen samoin kuin esimiestensä ja alaistensa. Hän on Punkaharjulla ottanut osaa myös kunnalliseen elämään, ollut kunnanvaltuuston jäsenenä sekä kuuluu nykyäänkin jäsenenä useaan lautakuntaan. Erikoisharrastuksena on kalastus Puruveden kalarikaassa järvestä.

HÖGFORSIN TEHTAAT

TAAVETTI MÄÄTTÄNEN

varastomies Heinolan tehtaalta täytti 60 vuotta 12. 6. Hän on syntynyt Kanenjärvellä. Yhtiön palvelukseen varastomieheksi hän tuli v. 1956.

J. V. SALONEN

sorvaaja Hyvinkään—Karkkilan rautatiellä täyttää 60 vuotta 30. 7. Hyvin-

Valtteri Lehto

käällä. Hän on syntynyt Janakkalassa ja tuli rautatien palvelukseen v. 1942. Aluksi hän toimi vaunujen huoltajana ja korjausasentajana. Myöhemmin hän suoritti sorvaajan kurssin ja siirtyi korjaamo-osastolle sorvaajaksi, jota tehtävää hän edelleenkin hoitaa. Hän on toiminut erilaisissa ammattiosastonsa luottamustoimissa.

EMIL MARTIKAINEN

sulattaja valimosta täyttää 60 vuotta 1. 8. Hän on syntynyt Kontiolahdella. Tehtaan työhön hän tuli v. 1950. Hän on työskennellyt rakennusosastolla, lämpökeskuksessa ja valimon kaavamossa. Nykyisin hän toimii valimossa hoitaen raudan sulattamista uuneilla.

ELIN VAHLMAN

poraaja liesiosastolta täyttää 60 vuotta 25. 8. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli v. 1942. Hän toimi aluksi konepajalla, mutta siirtyi pian liesiosastolle.

AINO LIUKKONEN

revolverisorvaaja Heinolan tehtaalta täyttää 50 vuotta 23. 6. Hän on syntynyt Joutsassa. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1955 ja työskentelee revolverisorvaajana konepajalla.

AILI POIKOLAINEN

pistehitsaaja radiaattoriosastolta täyttää 50 vuotta 23. 6. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1958 emalityöntekijäksi liesiosastolle, josta siirtyi nykyiseen työhönsä.

EINO NIKANDER

peltiseppä rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 1. 7. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan valimoon hän tuli työhön v. 1947, mutta siirtyi myöhemmin rakennusosastolle, missä nykyisin toimii peltiseppänä.

Antti Huuhtanen

VALTTERI LEHTO

valukappaleiden hitsaaja valimosta täyttää 50 vuotta 19. 7. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön puhdistamoon hän tuli v. 1935. Hän on toiminut levyradiaattori- ja kattilaosastoilla sekä puhdistamossa. Nykyisin hän toimii hitsaajana ammevalimossa.

ANTTI HUUHTANEN

valaja käsikaavaamosta täyttää 50 vuotta 8. 8. Hän on syntynyt Kivennavalla. Tehtaan työhön hän tuli v. 1941 valimoon.

TUURE OJANEN

työnjohtaja työkaluosastolta täyttää 50 vuotta 8. 8. Hän on syntynyt Sippolassa. Tehtaan työhön hän tuli v. 1938 työkaluosastolle viilaajaksi. Pystyvänä ammattimiehenä hänet v. 1946 nimitettiin työkaluosaston työnjohtajaksi. Hän on suorittanut Työnjohto-opiston työnjohtajien kurssit.

VOITTO SALO

konekaavaaja valimosta täyttää 50 vuotta 9. 8. Hän on syntynyt Forssassa. Tehtaan työhön hän tuli v. 1941. Hän on toiminut puhdistamossa sekä valimossa valajana ja kaavaajana.

VEERA SAARISTO

peittaaja liesiosastolta täyttää 50 vuotta 11. 8. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli v. 1936. Hän on toiminut emalilaitoksella ja v:sta 1945 peittaajana liesiosastolla.

LAURI KONTOLA

aputyöntekijä messinkivalimosta täyttää 50 vuotta 11. 8. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli v. 1951 rakennusosastolle. Hän on työskennellyt mm. valimossa, emalilaitoksella ja lämpökeskuksessa, kunnes

Tuure Ojanen

Lauri Kontola

Toivo Pirinen

siirtyi v:n 1960 alussa messinkivalimoon.

KAINO SAARI

valukappaleiden tarkastaja valimosta täyttää 50 vuotta 27. 8. Hän on syntynyt Somerolla. Tehtaan työhön hän tuli v. 1926. Hän on toiminut levyradiaattoriosastolla ja valimossa, missä v:sta 1958 alkaen on toiminut tarkastustehtävissä.

UUNO MERINEN

mallipuseppä malliosastolta täyttää 50 vuotta 29. 8. Hän on syntynyt Lopella. Tehtaan työhön malliosastolle hän tuli v. 1933.

JUANTEHDAS

REINO RIIKONEN

varamies täyttää 50 vuotta 31. 8. Hän on syntynyt Impilahdella. Hän työskenteli Impilahden Puhelin Oy:ssä linjamiehenä. Jouduttuaan siirtymään kotiseudultaan hän kotiutui perheinsä Juankoskelle, jossa hän oli aluksi eri työnantajien palveluksessa. Juantehtaan palvelukseen kartonkitehtaaseen hän tuli v. 1956, mistä alkaen hän on palvelellut sekä puuhiomossa että kar-

tonkitehtaassa. Hän on harrastanut nuorempana hiihtoa ja metsästys kuuluu edelleen hänen harrastuksiinsa.

TOIVO PIRINEN

remmisuutari täyttää 50 vuotta 21. 9. Hän on syntynyt Juankoskella. Tehtaan

palvelukseen hän tuli ensi kerran v. 1925, minkä jälkeen hän on työskennellyt puuhiomossa ja kartonkitehtaassa. Hän toimii nykyisin Juankosken Työväen Sairaus- ja Hautausapukassan puheenjohtajana. Vapaa-ajan harrastuksena on kalastus.

Manan majoille

Huhtikuun 16 päivänä kuoli sydänhalvaukseen junamies Olli Kakkinen Juantehtaalta. Hän oli syntynyt Juankoskella 15. 3. 1911. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1941 ja työskenteli useilla eri osastoilla. Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja lapset.

Kesäkuun 8 päivänä sattui Voikkaalla liikennetapaturma, missä töistä kotiin matkalla ollut Voikan paperitehtaan lastausmestarina työskennellyt Viljo Ahvenainen sai surmansa. Hän oli syntynyt Mäntyharjulla 17. 6.

1920 ja tullut yhtiön palvelukseen Voikan puuhiomolle v. 1949. Menetettyään tapaturmassa vasemman kätensä hän v. 1950 siirtyi vartijaksi Hallaan. Vuosina 1951—1952 hän kävi sahateollisuuskoulun tullen sen jälkeen sosiaalisaston palvelukseen tehtävänä oma-
kotitoiminnan rakennusasiat. V. 1956 hän siirtyi mestariksi Voikan paperivarastolle. Hänet tunnettiin täsmällisenä ja tunnollisena työntekijänä, jonka poismeno tuntuu hyvin raskaana omaisten, työtovereiden ja esimiesten miellissä. Päivätyönsä päättäneitä jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja kaksi lasta.

Reino Riikonen

Olli Kakkinen

Viljo Ahvenainen

Toimituksen tuolilta

Vuodesta 1873 on Kuusankoskella tehty paperia. Alkuaikoina muutamia tuhansia tonneja vuodessa ja nyt on värkeissä varaa aina 350 000 tonniin saakka. Onpahan kasvanut satakertaiseksi tuo kapasiteetti. Ja on muistettava, ettei tässä meidän tapauksessamme ole lähdetty käsityöläisasteelta, vaan heti alkuun on rakennettu oikeat tehtaot, hankittu turpiinit ja koneet. Kymen ja Kuusaaan ruukit olivat näet alun alkaen tehtaita eikä mitään nyrkkipajoja. Ja kun neljännesvuosisata myöhemmin Voikkaalle rakennettiin paperitehdas, tuli siitä yhdellä iskulla maamme suurin.

Paikkakuntamme historia on siten tehtaitten ja paperinvalmistuksen historiaa. Päivät yöt läpeensä on täällä paperia ajettu ja myyty sitä maailman kaikkiin ääriin. Ja mitä tämä kaikki on meille itsellemme merkinnyt? Paljonkin, sillä tehtaot ovat jatkuvasti laajentuneet ja uuden aikaistuneet ja tehdaskylistä on tullut komea kauppala. Pitäisipä olla aihetta tyytyväisyyteen, eikä ole väärää ylpeyttä, vaikka joku sattuisi hieman röyhistämään rintaansakin.

*

Mitähän mahtaisi ensimmäinen paperimaakari tuumia, kun joutuisi Voikan uuden koneen ääreen. Tietysti hän luulisi näkevänsä unta, mutta se ei olisi edes hänen toiveunensa, sillä kuinka hänen mielikuvituksensa olisi ulottunut loihtimaan jotakin tuollaista.

Entisajan paperikone oli sellainen remmivempele ja konehuone oli jatkuvan höyrypilven peitossa. Puukengillä kävellä kopisteltiin märällä

lattialla. Mutta oli tietysti yhtäläisyyksiäkin. Oli koneen märkä pää ja oli kuiva pää, jossa paperirata kiertyi rullalle.

Huomaisihan se vanha paperimaakarikin lopulta tämän saman yhtäläisyyden Voikan uutta konetta tuijottaessaan. Löytäisi vanhat periaatteet, mutta jättäisi mittoihin kasvaneena ja niin uskomattoman hienolla tavalla toteutettuna. Menisi siinä päivä jos toinenkin tuttavuutta tehtäessä.

Ja kun ukko olisi vihdoinkin päässyt koneen tuntumaan, niin sitten hän alkaisi ihmetellä koneesalia. Hänen vanha konehuoneensa oli pimeä, kostea ja tukahduttavan kuuma, mutta tämä epätodellisen suuri, valoisa ja kaunis ja ilmakein rakasta. Sananmukaisesti ero olisi kuin yön ja päivän. Taitaisi tässä olla ukolla yhtä paljon sulattamista kuin itse koneessa.

*

Mutta kyllä Voikan uusi paperikone ja koneesali tarjoaa tämän ajan katsojallekin ihmettelemisen ja ihailun aihetta. Koneen suuruus jo sinänsä tekee vaikutuksen. Sitä tekisi mieli sanoa uljaaksi. Siinä on jotakin erityisen puhdaspiirteistä ja linjakasta, viimeistellyn tuntuista. On ihailtavaa, että kotimainen metalliteollisuus yltää tällaisiin saavutuksiin.

Konesalin vaihtelevat, rytmikkäät muodot ja kauniit värit tekevät siitä suorastaan arkkitehtonisen luomuksen. Koneen märän pään päädyn maalaussommitelma on kuin nykyaikainen taideteos. Se on kuin piste i:n päällä.

Toivotamme niille, jotka joutuvat vastaamaan tästä uudesta koneesta ja työskentelemään sen ääressä, mitä parhaita menestystä vaativassa tehtävässään. Paperikone ei ole suinkaan kuin lauhkea lamma, vaan pikemminkin kuin oikullinen aviopuoliso. Toisin sanoen välillä

hyvä, välillä ärtynyt ja konstikas. Siksi sen mielialan vaihtelut ja varsinkin oikut pitää oppia tuntemaan ja myös keinot, millä sen saa jälleen hyvälle tuulelle.

*

Itse asiassa tuollainen suuri paperikone on merkillinen aikaansaannos muussakin kuin pelkästään teknillisessä mielessä. Tämän koneen vaikutus tunnetaan kaukana salomailla saakka. Se saa aikaan metsäkauppoja, metsätöitä ja kuljetuksia. Siten sen työtä ja aineellisia arvoja aikaansaapa vaikutus ulottuu syväle sisämaahan.

Tehtaan piirissä se taas pitää melkein kaikki osastot varpaisillaan. Sen on saatava puuhioketta, selluloosaa, höyryä ja sähköä. Sitä on huollettava ja kun vika ilmenee, niin pystyvien miesten on se nopeasti korjattava. Siksi se varsinaisten konemiesten lisäksi tarvitsee tuollaisen kuuliaisen ja osaavaisen palveluskunnan.

Entä sitten lopullinen päämäärä. Kone muuttaa massan paperiksi, jolla yhtiömme ja koko Suomi käy kauppaa ulkomaiden kanssa. Se on perin tärkeää kauppaa, sillä siitä me elämme. Ilman tätä metsiemme ja lostamista ja ulkomaankauppaamme olisimme huutavassa hukassa, alhaisella metsäkansan asteella. Nyt sen sijaan olemme syrjäisestä asemastamme ja vähälukuisuudestamme huolimatta sivistyneen maailman eturivin maita ja kansoja.

*

Nopeasti on vuosi vierähtänyt puoleen väliin ja juhannus on ovela. Toivotamme leppoisa kesäkesän juhlaa ja hyviä rantailmoja. Painakaahan Lappalalle menevät mieleenne, mitä hyvän järjestyksen noudattamisesta siellä kauniilla rannalla on lehdessämme sanottu.

T u o m o

